

Haderslev

Miljøgodkendelse af økologisk svineproduktion Kolsnaplundvej 4, 6500 Vojens

Jf. § 11 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
(LBK nr. 442 af 13/05/2016)

14. maj 2018

Haderslev Kommune

Indhold

Indhold	2
1 Generelle forhold	4
1.1 Ejer og driftsforhold	5
1.2 Godkendelsespligt.....	5
1.3 Godkendelsens omfang	6
1.3.1 Projektets omfang	6
1.3.2 Tidligere godkendelser	8
1.3.3 Biaktiviteter.....	8
1.3.4 Husdyrbrugets ophør	8
1.4 Offentlighed og høring.....	9
1.4.1 Offentlighed og høring	9
1.4.2 Ikke-teknisk resume.....	12
2 Anlægget.....	14
2.1 Dyrehold og Management	14
2.2 Lokalisering	19
2.2.1 Faste afstandskrav	19
2.2.2 Landskabet og planforhold	20
2.3 Energi- og vandforbrug	23
2.3.1 Energiforbrug	23
2.3.2 Vandforbrug	24
2.4 Gener.....	25
2.4.1 Lugt	25
2.4.2 Støj.....	28
2.4.3 Lys.....	29
2.4.4 Fluer og skadedyr	30
2.4.5 Støv	30
2.4.6 Transport.....	31
2.5 Forurening	32
2.5.1 Spildevand	32
2.5.2 Husdyrgødning og foder.....	33
2.5.3 Affald og miljøfarlige stoffer	35
2.5.4 Ammoniak.....	36
3 Arealerne	42

4 Bilag 43

1 Generelle forhold

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 11 stk. 2 i husdyrgodkendelsesloven¹ på Kolsnaplundvej 4, 6500 Vojens ved Jens-Christian Jepsen.

Afgørelsen omfatter ændring af dyreholdet fra 136 økologiske søer, 3.210 smågrise (7,2-30 kg) og 2.620 svin (30-106 kg), svarende til 113,13 DE til 136 økologiske søer, 3.210 smågrise (13-31 kg), 2.620 svin (31-106 kg) samt 32 polte (31-106 kg), svarende til 116,04 DE. I forbindelse med ændringen af dyreholdet ønskes der opført en ny stald på ca. 330 m² med tilhørende løbegang, hvor søerne kan gå til de er drægtighedsundersøgt. Ligeledes ønskes opført en fodersilo, maksimalt 8 m høj.

Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af Bilag 2 – Oversigt over vilkår, og omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser også selv om disse regler evt. skærpes i forhold til denne godkendelse (Se bilag 1).

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- Lever op til kravene om anvendelse af BAT
- Ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt
- Ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller af rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier

Med denne tilladelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning, som for eksempel byggeloven, miljøbeskyttelsesloven eller arbejdsmiljøloven.

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør § 39 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen², regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2026. Jf. § 39 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, skal husdyrbruget omfattet af lovens § 11 alene revurderes, hvis husdyrbruget ikke lever op til krav om totaldeposition for ammoniak.

Dato for godkendelse: 14. maj 2018

Håkon Karlsen
Miljømedarbejder
Erhverv, Haderslev Kommune

Journal nr.: 17/16036
Udarbejdet af: Christina Kittner, Sweco

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 442 af 13/05/2016](#)

² Bek. nr. 1380 af 30.11.2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

1.1 Ejer og driftsforhold

Dette afsnit indeholder ansøgers kontaktoplysninger samt oplysninger til identifikation af husdyrbruget.

Ansøger	Jens Christian Jepsen	Bedriftsoplysninger	
	Kolsnaplundvej 4		Kolsnaplundvej 4
	6500 Vojens		6500 Vojens
	Tlf.: 74 87 15 48 og	CVR nr.	10898080
	Mobil.: 40 21 21 48	CHR nr.	52223
		Ejendomsnr.:	5100016926

Konsulent	Birgitte Madsen	Matrikler på ejendom	
	SLF	Ejerlav	Matrikel nr.
	Billundvej 4	Kolsnap, Nustrup	53
	6500 Vojens	Kolsnap, Nustrup	99
	Tlf.: 73 20 26 00	Kolsnap, Nustrup	101
	E-mail.: bm@slf.dk	Kolsnap, Nustrup	154
		Kolsnap, Nustrup	155
		Kolsnap, Nustrup	156
		Kolsnap, Nustrup	157

1.2 Godkendelsespligt

I dette afsnit gøres der rede for, hvorfor projektet er godkendelsespligtigt.

Haderslev Kommunes vurdering

Projektet er i henhold til § 11 i husdyrgodkendelsesloven godkendelsespligtigt, idet ansøger ønsker at udvide husdyrbruget fra 113,13 DE til 116,04 DE. I forbindelse med den ansøgte udvidelse ønskes der opført en staldbygning på ca. 330 m² med tilhørende løbegård.

Ansøgning om miljøgodkendelse efter § 11 stk. 2 i husdyrbekendtgørelsen er modtaget via ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk den 19.06.2017.

Miljøgodkendelse for husdyrproduktionen på Kolsnaplundvej 4, 6500 Vojens meddeles på de angivne vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse samt kommunens vurdering.

1.3 Godkendelsens omfang

I dette afsnit gøres der rede for projektets overordnede forhold, som ikke direkte har med miljøpåvirkningen at gøre. Der gøres rede for, hvad projektet omfatter, dvs. hvilke ejendomme og bygninger, hvilket dyrehold, hvilke arealer samt eventuelle biaktiviteter. Der oplyses desuden om tidligere godkendelser af husdyrbruget og om hvad der skal ske i tilfælde af husdyrbrugets ophør.

1.3.1 Projektets omfang

I dette afsnit redegøres kort for projektets omfang.

Ansøgers tekst

Dyreholdet ændres **fra** 136 økologiske søer, 3210 smågrise (7,2-30 kg) og 2.620 svin (30-106 kg) **til** 136 økologiske søer, 3.210 smågrise (13-31 kg), 2.620 svin (31-106 kg) samt 32 polte (31-106 kg).

Det indtastede dyrehold i nudrift stemmer overens med kommunens oplysninger fra tilsyn. Dog har Haderslev Kommune bedt om at grisenes startvægt i nudrift ændres fra 7,2 kg til 13 kg.

Ejendommen drives økologisk.

Der bygges en ny stald på 15x22 m. På øst-siden etableres der en 4 m bred løbegård. Fra stalden er der adgang til folde. Bygningen får 4 m ben og 20 graders taghældning. Desuden opstilles en ny fodersilo på 6-12 tons. Den bliver maksimalt 8 m, og dermed ikke højere end stalden.

Der søges om mulighed for at anvende 50 %-reglen for lugt i forhold til nabo mod NØ, idet det vurderes at lugtgenerne i forhold til denne nabo ikke vil forværres.

Lugtgenegrænse i forhold til nabo mod SV overholdes ikke. Denne vil blive opkøbt. Den ejendom ejes af ansøgers far, der er 91 år.

Håndtering af flydende og fast husdyrgødning:

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholder på 1260 m³.

På ejendommens gyllebeholder er der intet pumpeudstyr.

Fast husdyrgødning opbevares på mødding eller i markstak efter gældende regler.

Maskinstation står for udbringning flydende og fast husdyrgødning.

Det påtænkes på sigt at levere husdyrgødningen til biogas.

Ammoniak (hvordan overholdes krav):

BAT overholdes ved brug af de valgte produktionssystemer uden tilvalg af særlige teknologier.

For beskrivelse af BAT henvises til særskilt bilag med BAT-beregning og BAT-redegørelse.

0-alternativet

Den ansøgte ændring af dyrehold sker primært i eksisterende bygninger og handler derfor om at udnytte de eksisterende rammer bedst muligt, og dermed fremtidssikre bedriften. Såfremt der ikke kan gives tilladelse til den ønskede produktion, ønskes en dialog med kommunen om hvad der skal til, for at der kan meddeles godkendelse. Er en godkendelse udelukket vil produktionen sandsynligvis fortsætte uændret i de nuværende bygninger.

Haderslev Kommunes vurdering

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af denne godkendelses vilkår. Ovenstående beskrivelse er kun en kortfattet beskrivelse af projektets omfang, som vil blive beskrevet nærmere i de efterfølgende afsnit.

Der foretages en ændring og mindre udvidelse af dyreholdet fra ca. 113,3 til 116 DE med en tilhørende udvidelse af produktionsarealet ved en bygning på ca. 330 m² med tilhørende løbegård. Udvidelsen og ændringen af dyrehold samt opførelse af ny stald vurderes at være en godkendelsespligtig ændring og kræver dermed en miljøgodkendelse efter husdyrloven.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet. Miljøpåvirkningen, der kommer som følge af udvidelsen på husdyrbruget vurderes ikke at påvirke lokalområdet i negativ retning, jævnfør nærværende miljøgodkendelse.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der er meddelelsespligt. Det er kommunen, der vurderer, om fremtidige ændringer af bedriftens dyrehold eller staldindretning, opførelse af nye stalde eller opbevaringsanlæg skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen. Ændringer i ejerforhold, skal ligeledes anmeldes til kommunen.

Udnyttelsesfrist

Udnyttelse af miljøgodkendelsen meddelt efter Husdyrgodkendelseslovens § 11 udløber jf. § 48 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af miljøgodkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at hvis den meddelte godkendelse, ikke har været udnyttet helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i seneste tre år, jf. § 48 stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Vilkår

- 1) Det er en forudsætning for udnyttelse af godkendelsen, at ejendommen Kolsnaplundvej 4A ejes af driftsherren for anlægget på Kolsnaplundvej 4.
- 2) Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på bedriften. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om indholdet i miljøgodkendelsen.
- 3) Den årlige produktion på husdyrbruget må ikke overstige 136 årssøer, 3.210 smågrise (7,0-31 kg), 2.620 svin (31-106 kg) og 32 polte (31-106 kg). Husdyrholdet skal drives økologisk.

1.3.2 Tidligere godkendelser

I dette afsnit redegøres kort for husdyrbrugets tidligere godkendelser.

Ansøgers tekst

Ifølge tilsynskommentarer fra 21.09.2009 er ejendommens tilladelse fra 01.01.2000. Ifølge tilsynsbrev fra 19.07.2012 er dyreholdet redigeret i 2010.

Haderslev Kommunes vurdering

I henhold til Haderslev Kommunes tilsynsnotat af 03.03.2012 er der pr. den 12.02.2010 et tilladt dyrehold på 116,61 DE, og den 12.02.2012 er der registreret et tilladt dyrehold på 112,13 DE.

I henhold til Haderslev Kommunes brev af 12. februar 2010 til Jens Christian Jepsen er den tilladte produktion gældende fra 12. februar 2010 på 136 stk. årssøer, 3.210 stk. smågrise (7,2-30 kg), 2.620 stk. slagtesvin (30-106 kg) svarende til 116,61 DE. Efter seneste beregningsmetoder svarer dyreholdet til 113,13 DE³.

Haderslev Kommune vurderer, at ansøgningsmaterialet tager udgangspunkt i det tidligere tilladte.

Bedriften udvides til én økologisk svineproduktion på 136 årssøer, 3.210 smågrise (13-31 kg), 2.620 slagtesvin (31-106 kg) og 32 polte (31-106 kg) svarende til 116,04 DE. Den ansøgte produktion godkendes i henhold til § 11, stk. 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

1.3.3 Biaktiviteter

I dette afsnit redegøres der for biaktiviteter på husdyrbruget.

Ansøgers tekst

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

Haderslev Kommunes vurdering

Da der ikke forefindes biaktiviteter på husdyrbruget, stilles der ikke vilkår i forhold hertil.

1.3.4 Husdyrbrugets ophør

I dette afsnit gøres der rede for, hvilke tiltag der planlægges at udføre for at forebygge forurening i forbindelse med husdyrbrugets ophør.

Ansøgers tekst

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel. Såfremt der på ophørstidspunktet måtte være gyllebeholdere, der er opført uden tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal, vil gyllebeholderen blive fjernet, når den ikke længere er i drift.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag ved *husdyrbrugets ophør* er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

³ Bek. nr. 374 af 19.04.2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Der er stillet vilkår om oprydning i forbindelse med bedriftens ophør, så risiko for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr begrænses, og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand. Det er kommunen, som vurderer, om foranstaltningerne er tilstrækkelige og om en tilfredsstillende tilstand er opnået inden for en rimelig tidsfrist. Gyllebeholdere, der opføres uden tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, skal fjernes når beholderen ikke længere skal anvendes.

Følgende vilkår er stillet for at fastholde ansøgers intentioner.

Vilkår

- 4) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 5) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder mv.
- 6) Ved husdyrbrugets ophør skal ejendommens bygninger rengøres.
- 7) Gyllebeholderen, der er opført i tilknytning til de øvrige bygninger, skal ved ophør tømmes og sikres i forhold til ophobning af overfladevand.

1.4 Offentlighed og høring

I dette afsnit gøres der rede for inddragelsen af offentligheden i forbindelse med denne afgørelse.

1.4.1 Offentlighed og høring

Der gøres her rede for inddragelse af offentligheden og lovpligtige høringer.

Høring af naboer og parter

Naboer og parter, samt ansøger selv og øvrige parter der har anmodet om orientering i sagen blev orienteret om ansøgningen om miljøgodkendelse og om udkast til miljøgodkendelse den 27. marts 2018 med en frist på 3 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger.

Offentliggørelse og klagevejledning

Miljøgodkendelsen af Kolsnaplundvej 4, 6500 Vojens i henhold til § 11 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive offentliggjort den 8. maj 2018 på hjemmesiden dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være modtaget senest tirsdag den 8. maj 2018. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune, som har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Klager betaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende (2016-niveau).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 1., 6100 Haderslev eller teknikmiljoe@haderslev.dk. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage over miljøgodkendelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne godkendelse. Udnyttelsen af miljøgodkendelsen sker på eget ansvar, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesloven. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøgodkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 7⁴ er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som brev til implicerede parter

Ansøger:

- Jens Christian Jepsen, Kolsnaplundvej 4, 6500 Vojens. E-mail: jens-chr@hotmail.dk

Som brev til naboer indenfor konsekvenszonen (se bilag 3):

Abdul Mohamad Elarja	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Henrik Larsen Gellert	Kolsnapvej 2	6500 Vojens
Lise Lotte Bohnsen	Kolsnaplundvej 2	6500 Vojens
Jens-Christian Jepsen	Kolsnaplundvej 4	6500 Vojens
Christian Jepsen	Kolsnaplundvej 4A	6500 Vojens
Charlotte Mølbach Drud	Kolsnaplundvej 6	6500 Vojens
Hans Plesner Drud	Kolsnaplundvej 6	6500 Vojens
Niels Nielsen Poulsen	Kolsnaplundvej 1, Kolsnapvej 11	6500 Vojens
Christen Simonsen Rasmussen	Kolsnapvej 15	6500 Vojens
Jens Martin Gammelgaard	Kolsnapvej 17	6500 Vojens
Rasmus Kurt Kiesby	Kolsnapvej 2	6500 Vojens

⁴ Lov om offentlighed i forvaltningen - [LOV nr. 606 af 12/06/2013](#).

Grethe Hindhede	Kolsnapvej 7	6500 Vojens
Jette Jacobsen	Kolsnaplundvej 8	6500 Vojens
Birte Jepsen	Kolsnaplundvej 4	6500 Vojens
Dina Lyneborg Christiansen	Kolsnaplundvej 4	6500 Vojens
Ulrik Ernst Plesner Drud	Kolsnaplundvej 6	6500 Vojens
Adam Mølbach Drud	Kolsnaplundvej 6	6500 Vojens
Anne Barsøe Jacobsen	Kolsnaplundvej 8, st.	6500 Vojens
Per Lydik Barsøe Jacobsen	Kolsnaplundvej 8, st.	6500 Vojens
Tibor Horvat	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Mirko Pavlov	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Gyoergy Dimitrijevic	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Sandor Acsai	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Zakarias Kolompar	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Béla Burai	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Danko Kolompar	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Sándor Polyák	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Norbert Polyák	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Ellen Mary Rasmussen	Kolsnapvej 15	6500 Vojens
Bits Systue V/Birte Jepsen	Kolsnaplundvej 4	6500 Vojens
Hondverker	Kolsnapvej 13	6500 Vojens
Jens Chr Jepsen	Kolsnaplundvej 4	6500 Vojens
Kiesbye Og Gellert I/S V/Rasmus Kiesbye Og Henrik Gellert	Kolsnapvej 2	6500 Vojens
Niels Nielsen Poulsen	Kolsnapvej 11	6500 Vojens
Rasmus Kiesby	Kolsnapvej 2	6500 Vojens

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: SLF, Birgitte Madsen, Billundvej 4, 6500 Vojens – Tel 73202600
e-mail: bm@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
e-mail: ae@ae.dk

- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson@hotmail.com
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

1.4.2 Ikke-teknisk resume

Projektet og dets miljømæssige konsekvenser beskrives i et ikke-teknisk resumé, der gør det muligt for offentligheden at få indblik i projektet og konsekvenserne af godkendelsen af projektet.

Dyreholdet ændres **fra** 136 økologiske søer, 3210 smågrise (7,2-30 kg) og 2620 svin (30-106 kg) **til** 136 økologiske søer, 3.210 smågrise (13-31 kg), 2.620 svin (31-106 kg) samt 32 polte (31-106 kg).

Ejendommen drives økologisk.

Der bygges en ny stald på 15x22 m, der er maksimalt 8 m høj. På øst-siden etableres der en 4 m bred løbegård. Fra stalden er der adgang til folde. Bygningen får 4 m ben og 20 graders taghældning. Desuden opstilles en ny fodersilo på 6-12 tons (maksimalt 8 m høj).

Naboejendommen Kolsnaplundvej 4A opkøbes, inden nærværende miljøgodkendelse tages i brug. Der er ca. 205 m til nærmeste nabobeboelse (Kolsnaplundvej 2) uden landbrugspligt fra lugtcentrum af husdyrproduktionen. Nærmeste samlede bebyggelse er i Gabøl ca. 2 km fra anlægget, og der er ca. 1,8 km til nærmeste byzone ved Nustrup ca. 1,8 km fra den nye stald.

Lugtgenekriterierne for produktionen er overholdt i forhold til samlet bebyggelse samt byzone. I forhold til nærmeste enkeltbolig i landzone er genekriteriet ikke overholdt. Der har været fremsendt beregninger for ændringerne, og Udvalget for Plan og Miljø har d. 2. oktober 2017 besluttet, at 50 % reglen kan anvendes i denne sag. 50 % reglen går ud på, at en udvidelse/ændring kan tillades, såfremt minimum 50 % af den afstand et helt nyt anlæg skulle overholde kan overholdes, og at der sker en reduktion af lugtgenefstanden fra nudrift til ansøgt drift. Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenefstanden falder i forhold til i nudrift. Lugten fra husdyrbruget reduceret i forbindelse med udvidelsen idet genefstanden til naboejendommen Kolsnaplundvej 2 er reduceret fra 107,07 meter i nudriften til 99,72 meter i den ansøgte drift.

I forbindelse med driften af svineproduktionen vil den samlede transportbelastning til og fra ejendommen udgøre i alt ca. 378 transporter pr. år. Transporterne omfatter levering af foder, fyringsolie og dyr og afhentning af dyr til slagtning og døde dyr samt i forbindelse med udkørsel af gylle og fast husdyrgødning. Der sker ingen ændring af antallet af transporter i forhold til nuværende situation. Transport til og fra ejendommen vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omkringboende.

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholder på 1.260 m³. Gyllebeholderen har naturligt flydelag, der løbende kontrolleres og registreres i en logbog.

Fast husdyrgødning opbevares på mødding eller i markstak efter gældende regler.

Maskinstation står for udbringning flydende og fast husdyrgødning. Omrøring af gyllen i gyllebeholderen foregår kun i forbindelse med udbringning på marker.

BAT overholdes ved brug af de valgte produktionssystemer uden tilvalg af særlige teknologier.

Det samlede vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT er beregnet til 1.942 kg N pr. år (konventionel produktion), og det samlede faktiske ammoniaktab fra stalde og lager i den ansøgte drift for hele anlægget er beregnet til 1.845 kg N pr. år. BAT for så vidt angår ammoniakemission og foderteknologi er overholdt.

Ændringen af produktionen på ejendommen forventes ikke at medføre væsentlige gener i forhold til støv, støj og fluer.

Den ansøgte produktion medfører ikke væsentlig ammoniakdeposition i naturområder og påvirker ikke fredede og beskyttede arter negativt.

2 Anlægget

2.1 Dyrehold og Management

I dette afsnit oplyses der om dyr og staldsystemer, der indgår i ansøgningen, samt om management og brug af bedste tilgængelige staldteknologi på husdyrbruget.

Ansøgers tekst

Beskrivelse af dyreholdet

Oversigt over dyretyper og staldsystemer der indgår i ansøgningen

Tabellen viser hvilke kombinationer af dyretyper og staldsystemer (dyrekategorier), der indgår i ansøgningen. Koden for dyretype og staldsystem (staldsystemkode) erstatter efterfølgende den fulde betegnelse.

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
SvSI06	Slagtesvin, Dybstrøelse, opdelt lejeareal	Nudrift	2620	67,03
		Ansøgt	2652	58,53
SvSo08	Årssø, løbe- og drægtighedsstald, friland, dybstrøelse	Nudrift	136	24,84
		Ansøgt	136	24,84
SvSm05	Smågrise fra 7,2 kg, Dybstrøelse	Nudrift	6420	10,61
		Ansøgt	6420	22,02
SvSo13	Årssø, fareperiode, friland	Nudrift	136	10,65
		Ansøgt	136	10,65

Produktionsoversigt med angivelse af kode for dyrekategori

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normalt), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
Bygn 7. Slagtesvin	Nej	SvSI06	Nudrift	2620	689	30,00	106,00		67,03
			Ansøgt	2620	540	45,00	106,00		57,72
Bygn 6. Løbeafd. og smågrise	Nej	SvSo08	Nudrift	88	5			180,00	16,07
			Ansøgt	88	5			180,00	16,07
		SvSm05	Nudrift	3210	281	13,00	20,00		4,37
			Ansøgt	3210	360	13,00	31,00		11,21
Folde - farende søer	Nej	SvSo13	Nudrift	136	41			180,00	10,65
			Ansøgt	136	41			180,00	10,65
Bygn 8. Grise	Nej	SvSm05	Nudrift	3210	220	20,00	30,00		6,24
			Ansøgt	3210	200	31,00	45,00		10,81
Bygn 9. Polte og søer	Nej	SvSI06	Nudrift	0	0	31,00	110,00		0,00
			Ansøgt	32	8	31,00	106,00		0,81
		SvSo08	Nudrift	0	0			180,00	0,00
			Ansøgt	12	22			180,00	2,19
Folde - drægtige søer	Nej	SvSo08	Nudrift	48	90			180,00	8,77
			Ansøgt	36	68			180,00	6,58
Sum			Nudrift						113,13
			Ansøgt						116,04
Ændring alle produktioner:									2,91

* Ændret fravænningsvægt i alt per årssø er beregnet efter formlen: Ændret fravænningsvægt per årssø = ((Indtastet vægt ved fravænnning - 7,3) x aktuelt antal fravænnede smågrise per årssø). Hvor antal fravænnede smågrise per årssø enten er den indtastede værdi eller det aktuelle antal smågrise ifølge nyeste N-normer (dvs. systemets standardtal).

Den nye bygning (bygning 9) opføres i samme byggestil som de eksisterende bygninger med gråt tag og gule og grønne vægge. Bygningen måler ca. 22 x 15 m (plus 4 m løbegård mod øst), og bliver med 4 m ben og 20 grader taghældning. Den samlede bygningshøjde vil blive 8 meter og vil have samme overordnede udseende som den øvrige bygningsmasse på ejendommen.

Beskrivelse af anlægget

De eksisterende stalde til løbe- og smågrise (stald nr. 6) og til grise (stald nr. 8) samt en del af den nye stald (stald nr. 9) er baseret på dybstrøelse, mens svinestalden (stald nr. 7) og en del af den nye stald (stald nr. 9) er baseret på opdelt leje.

Der er ingen mekanisk ventilation eller kompressor på anlægget og kornvalse og korntørring er placeret indendørs i bygning 7. Kornvalsen anvendes kun ca. 10 minutter hver dag og korntørring anvendes kun i begrænset omfang lige efter høsten.

Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Ejer og driftleder står for daglig drift.
- Bedriftens ansatte uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af energi og indkøbt foder.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Egenkontrol

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal. Derudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder.
- Gylletanken kontrolleres for flydelag og der føres logbog.
- Gyllebeholderen kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning hver 14. dag.
- Autoriseret el-installatør laver årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent således blandingen altid er optimeret.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor egenkontrol.

Rengøring og desinfektion

I forbindelse med driften af staldene nr. 7 og nr. 9 med opdelt leje skal disse jævnligt rengøres med vand, der efterfølgende ledes til den eksisterende gyllebeholder. Det er vurderet, at de desinficeringsmidler, der anvendes på nuværende tidspunkt, på bedst mulige måde kombinerer krav til miljøhensyn og tilstrækkelig rengøring.

Bedste tilgængelige staldteknologi

Løbeafdeling

Dybstrøelse

Dyrevelfærdsmæssigt er dybstrøelse en god løsning idet søerne dermed får rodemateriale og gode sengelejer. Dette staldsystem er også beskrevet i BREF.

Drægtighedsafdeling

Friland og dybstrøelse

Søerne er på friland størstedelen af tiden. De er kortvarigt på stald med dybstrøelse. Dyrevelfærdsmæssigt er dybstrøelse en god løsning idet søerne dermed får rodemateriale og gode sengelejer. Dette staldsystem er også beskrevet i BREF.

Dybstrøelse, opdelt leje

Stalden er med dybstrøelse og med løbegårde i henhold til økologireglerne.

Som følge af ovenstående vurderes det, at produktionen lever op til BAT.

Bedste tilgængelige foderteknologi

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

- Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).
- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Ud fra ovenstående vurderes det at fodringen lever op til BAT.

Opbevaring af flydende gødning

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gyllen kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Følgende procedure følges ved opbevaring af gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Gyllebeholderen kontrolleres ved 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.

- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, for at identificere eventuelle utætheder i beholderens bund og vægge.
- Gyllebeholderen har ingen spjæld, så gyllen pumpes derfor op under tilsyn.
- Beholderen er overdækket med et naturligt flydelag.
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.
- Senest 14 dage efter udbringning af gylle genetableres flydelaget på gyllebeholderen.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til gældende krav.
- Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere.

Det vurderes, at ansøger opfylder BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Opbevaring af fast gødning

- Dybstrøelse opbevares på mødding eller i markstak efter gældende regler.

Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse gødningsmængden til arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer. Aktiviteterne på ejendommen anvender BAT, da:

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de gældende regler, og foregår i videst mulige omfang efter godt landmandskab, dvs. ingen udbringning i weekender og helligdage.
- Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.
- Maskinstation står for udbringning.

Haderslev Kommunes vurdering

Dyrehold

Der stilles vilkår til fastholdelse af den beskrevne produktion. Der fremgår af det ansøgte at smågrisene går på friland sammen med søerne, frem til de vejer 13 kg. Placering og indretning – herunder antallet af stipladser i de enkelte staldafsnit – ligger til grund for lugtberegningen i ansøgningen, og må ikke fraviges uden forudgående accept fra Haderslev Kommune.

Der kan dog være situationer (eks. Sygdom i besætningen, slagteristrejke m.v.), hvor dyreholdet vil afvige fra det tilladte. I sådanne situationer skal landmanden kunne dokumentere de særlige omstændigheder overfor Haderslev Kommune, og det er op til kommunen, at vurdere, om afvigelse i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig

variation/udsving. Haderslev Kommune vurderer at variationen i produktionsstørrelse og sammensætning er et tilsynsanliggende.

Vi gør opmærksom på, at antal DE er opgivet ud fra gældende omregningsfaktor⁵ på ansøgningstidspunktet. På tilsynsmyndighedens forlangende skal der foreligge dokumentation for, at vilkår er overholdt. Denne dokumentation kan være i form af gødningsregnskaber, som skal kunne fremvises for de seneste fem år.

Anlæg

Der er ikke anvendt forureningsbegrænsende teknologier i staldene. Disse er primært indrettet med dybstrøelse, dog går slagtesvin/polte på opdelt leje. Der stilles vilkår til fastholdelse af de valgte staldsystemer, som ligger til grund for ansøgningens beregninger.

Management

Haderslev Kommune vurderer, at det beskrevne management er med til at sikre BAT på husdyrbruget.

Der stilles vilkår til fastholdelse af det ansøgte og i forhold til dokumentation af anvendelsen af bedste anvendelige staldteknologi og bedste anvendelige foderteknologi. Disse vilkår stilles i overensstemmelse med teknologibladerne, der er udarbejdet af Miljøstyrelsen.

Der er i det ansøgte redegjort for forebyggelse af uheld m.v.

Rengøring og desinfektion

Haderslev Kommune vurderer, at den regelmæssige rengøring i stalde og løbegårde, i og omkring siloer og bygninger kombineret med god gødningshåndtering og god staldhygiejne vil minimere risikoen for lugt og uhygiejniske forhold. Det vil samtidig være medvirkende til at minimere generne fra fluer (effektiv fluebekæmpelse) samt minimere risikoen for skadedyr. Der er i de følgende afsnit stillet vilkår til bekæmpelse af fluer, gødningshåndtering m.v.

Bedste tilgængelige staldteknologi og foderteknologi

Det generelle ammoniakemissionskrav finder ikke anvendelse på husdyrbruget på Kolsnaplundvej 4, idet produktionen foregår økologisk.

De valgte staldsystemer til smågrise og slagtesvin/polte medfører en ammoniakreduktion på hhv. ca. 21-23 % i forhold til referencestaldsystemerne 2006 for de to dyretyper produceret på konventionel vis. Det valgte staldsystem til søerne svarer til referencestaldsystemet. De valgte staldsystemer medfører samlet en ammoniakreduktion på 518 kg i forhold til anvendelse af referencestaldsystemer.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak for økologiske svineproduktioner, hvor en stor del af produktionen sker på friland. Indretning af stalde og udendørsarealer bør indrettes efter økologireglerne og Landbrugets byggeblad nr. 95.03-02 om udendørs sohold. Økologi reglerne sætter store begrænsninger for hvad der kan anvendes af fodringstiltag og staldtekniske tiltag til begrænsning af ammoniakemission.

Haderslev Kommune vurderer på den baggrund, at det ansøgte samlet set overholder kravet om implementering af BAT på husdyrbruget. Der stilles vilkår til indretning af staldene i henhold til ansøgningens oplysninger.

⁵ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. – [BEK nr. 374 af 19/04/2017](#)

Vilkår

- 8) Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som ansøgt, herunder antallet af dyr, antallet af stipladser, dyretyper og staldsystemer.
- 9) "Nærved uheld" skal registreres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.

2.2 Lokalisering

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets lokalisering. Det vil sige hvordan husdyrbruget er placeret i forhold til steder, hvor der efter lovgivningen gælder et fast afstandskrav samt placeringen i landskabet.

2.2.1 Faste afstandskrav

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets placering i forhold til de faste afstandskrav, der gælder efter husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 8 og 20.

Ansøgers tekst

Tabel: Faste afstandskrav

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	50 m	Fra ny stald til nabo, som dog opkøbes og sammenmatrikuleres	50 m
Naboskel	ca. 50 m	Fra ny stald til nabo, som dog opkøbes og sammenmatrikuleres	30 m
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	ca. 50 m	Fra ny stald til stuehus	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m		25 m
Samlet bebyggelse i landzone	1,8 km	Til Gabøl	222 m*
Byzone (eksisterende og fremtidig)	1,7 km	Til Nustrup	331 m*
Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	> 2 km		331 m*
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	> 2 km		331 m*
Fælles vandindvindingsanlæg	2 km	Vandværk i Nustrup og Gabøl	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	> 2 km		25 m

Vandløb - åbent	ca. 100 m		15 m
Sø	ca. 200 m		15 m
Offentlig vej	ca. 70 m	Fra ny stald	15 m

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Kilder: www.husdyrgodkendelse.dk, Danmarks Miljøportal og Jupiterdatabasen (Geus)

Offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende:

Fritidsområder: Ingen inden for en afstand af 2.000 m.

Cykelruter: Ingen inden for en afstand af 2.000 m.

Turistområde: Ingen inden for en afstand af 2.000 m.

Vandreområder: Ingen inden for en afstand af 2.000 m.

Planlagte cykelstier: Ingen inden for en afstand af 2.000 m.

Ingen større hotel eller ferieby indenfor en afstand på 2 km.

Ingen campingplads indenfor en afstand 2 km.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 8 og 20 er overholdt, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Der forefindes ingen fredede fortidsminder eller fredninger omkring ejendommen, mens der findes et sten- og jorddige ca. 150 m nord for ejendommen, som ikke berøres af det ansøgte projekt.

2.2.2 Landskabet og planforhold

I dette afsnit gøres der rede for placeringen af husdyrbrugets bygninger i landskabet, og hvordan de påvirker landskabet.

Ansøgers tekst

Planforhold

- **Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser m.v.**
Ingen områder med naturbeskyttelsesinteresser indenfor 2000 m fra ejendommen.
- **Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug:** Ingen §7 områder indenfor 2000 m fra ejendommen.
- **Natura 2000:** Ingen Natura 2000 områder indenfor 2000 m fra ejendommen.
- **Områder med landskabelig værdi/ Værdifulde landskaber** Ejendommen ligger indenfor bevaringsværdige landskaber.

- **Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer**
Ingen inden for en afstand af 2.000 m.
- **Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering**
Ejendommen ligger ikke indenfor lavbundsarealer.
- **Fortidsmindelinje / Kulturhistoriske arealer**
Der er ca. 1000 m til nærmeste fortidsminder.
- **Områder med særlig geologisk værdi / Skovplantning uønsket pga geologi**
Ejendommen ligger indenfor geologisk bevaringsværdigt område.
- **Skovrejsningsområder**
Ejendommen ligger i et område hvor skovrejsning er uønsket
- **Kystnærhedszonen**
Der er ingen inden for 2000 m.
- **Fredede områder**
Ingen indenfor 2000 m fra ejendommen.
- **Beskyttede naturarealer (§ 3)**
Nærmeste beskyttede naturarealer (sø) ligger ca. 200 m NV for ejendommen. Der ligger en eng ca. 900 V for ejendommen.
- **Strandbeskyttelseslinje**
Der er ingen strandbeskyttelseslinje indenfor 2000 meter af ejendommen.
- **Klitfredningslinje**
Der er ingen klitfredningslinje indenfor 2000 meter af ejendommen.
- **Skovbyggelinje**
Ejendommen ligger ca. 900 m syd for skovbyggelinje.
- **Sø- og å-beskyttelseslinje**
Nærmeste sø- og å-beskyttelseslinje ligger over 2000 m væk.
- **Kirkebyggelinje**
Der er ca. 2,5 km til nærmeste kirkebyggelinje mod nord.
- **Beskyttede sten- og jorddiger**
Der ligger flere beskyttede diger omkring ejendommen. De nærmeste ligger ca. 100 m fra den nye stald.

Landskab

Der henvises til kortbilag med situationsplan m.fl. for beskrivelse af bygningernes placering. Kortbilagene viser følgende:

- Eksisterende og nye bebyggelser
- Gyllebeholder
- Relevante adgangsveje
- Belysningsanlæg

Tabel: Tabel til kortbilag med situationsplan

Bygningsnr.	Fremtidig anvendelse	Grundplan (m ²)	Bygningsmaterialer og farver på bygningsfacader
1	Stuehus		Hvidkalket + gule sten
2	Lade	270	Gule sten
3	Lade	480	Grønne plader
4	Lade	440	Gule og grønne plader
5	Stald m grise/svin	240 + løbegård	Grå elementer og grønne plader
6	Stald m svin	1050 + løbegård	Gule og grønne plader
7	Stald m løbeafdeling og smågrise	450	Gule og grønne plader
8	Ny stald m drægtige søer	300 + løbegård	Grå mur + gule og grønne plader 2,5 m op. Taghældning 20°. Benhøjde 4 m
9	Gyllebeholder	1260 m ³	Grå elementer.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at de angive planforhold er korrekt beskrevet og det vurderes, at disse planforhold ikke har betydning for gennemførelse af det ansøgte projekt.

I forbindelse med ændringer i dyreholdet på Kolsnaplundvej 4 bygges der en ny staldbygning på ca. 330 m² med tilhørende løbegård. Denne ønskes placeret i sammenhæng med de øvrige produktionsbygninger på den vestlige del af ejendommen. Herved bliver gyllebeholderen omkranset af produktionsbygninger.

Staldbygningen overholder afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens § 6 og 8 herunder afstandskrav til offentlig vej og sø på 15 meter.

Driftsbygningerne er placeret samlet på ejendommen og gyllebeholderen er placeret centralt mellem driftsbygningerne og vil blive afskærmet mod vest af den nye staldbygning nr. 8. I forhold til landskabet vurderes der ikke at være behov for særlige afskærmende beplantninger eller lignende tiltag, idet der ikke vil forekomme væsentlige ændringer i forhold til den nuværende situation. Det er Haderslev Kommunes vurdering, at den ønskede placering af staldbygningen ikke udgør en væsentlig risiko for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne og den nærliggende sø.

Landskabsbeskrivelse

Området med husdyrproduktionen og den nye staldbygning, kan karakteriseres som åbent landbrugsland med flere spredte hegn. Anlægget ligger indenfor område, der i Haderslev Kommunes kommuneplan 2017, er udpeget som *Turismeområde*. Det bemærkes at husdyrbruget ligger helt perifert indenfor de yderste 200 m af udpegningen. For udpegningen gælder, at fremtidig udvikling og placering af turismefaciliteter skal tage udgangspunkt i Haderslev Kommunes oplevelsesstrategi. Det ansøgte vurderes ikke at være til hinder for turismefaciliteter indenfor det udpegede områder og omfatter ikke i sig selv turismefaciliteter.

Bedriften ligger indenfor *bevaringsværdige landskaber* i kommuneplan 2017, samt i område udpeget med *uønsket skovrejsning*. Ligeledes er lokaliteten omfattet af udpegningen for *særlige værdifulde landbrugsområder*. Haderslev Kommune vurderer, at det ansøgte ikke strider mod kommuneplanens retningslinjer for udpegningerne, idet det ansøgte ikke vurderes at forringe de visuelle kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier. Der plantes ikke skov i forbindelse med projektet, og formålet med husdyrbruget er landbrugsdrift.

Idet den nye staldbygning placeres i tilknytning til det eksisterende produktionsanlæg, vurderer Haderslev Kommune, at eksisterende beplantning i området i tilstrækkelig grad vil kunne knytte den samlede ejendom til landskabet. De nærmeste naboer, som ligger mindre end 100 meter væk, vil ikke have direkte udsyn til staldbygningen, fordi den etableres bag ved eksisterende produktionsbygninger på ejendommen. Ansøger har ikke undersøgt alternative placeringer til den nye staldbygning. Den nye bygning opføres i materialer og farver, der harmonerer med eksisterende bygningssmasse på ejendommen.

Anlægget ligger indenfor område der i kommuneplan 2017 er udpeget med særlige geologiske bevaringsværdier. Af kommuneplan 2017 fremgår det, at de værdifulde geologiske lokaliteter omfatter landskabsformer, profiler samt vandløbsstrækninger, hvor de naturlige processer stadig forløber frit. Det ansøgte projekt vurderes ikke at medføre ændringer af landskabsformerene idet stalden placeres så den overvejende følger højdekurverne, og konflikter ikke med udpegningen.

Der forekommer beskyttede jord- og stendiger indenfor 200 fra anlægget. Arealanvendelsen i det ansøgte projekt er uændret, og vurderes ikke at være af en karakter, der påvirker tilstanden af beskyttede sten- og jorddiger.

Bedriften ligger under 300 meter øst for en korridor, der i kommuneplan 2017 er udpeget til *Potentille økologiske forbindelser*. Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil forringe kvaliteten eller omfanget af naturområder eller landskab.

Der er således ingen væsentlige hensyn til omgivelserne, som taler imod den ansøgte placering af ny stald.

Haderslev Kommune vurderer, at der ikke er væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer, som afgørende taler imod denne placering af staldbygningen. Placeringen er logistisk valgt i forhold til produktionen og ejendommens samlede placering. Samtidig vurderer Haderslev Kommune, at den valgte placering ikke nødvendiggør beplantning omkring staldbygningen.

Vilkår

- 10) Den nye staldbygning skal etableres i samme byggestil som de øvrige staldbygninger og lader med grå mure og gule/grønne plader. Bygningen skal opføres i ikke-reflekterende materialer.

2.3 Energi- og vandforbrug

I dette afsnit gøres der rede for husdyrbrugets energi- og vandforbrug, som ses i forhold til BAT, på hvilken baggrund det vurderes om der er grund til at implementere teknik eller management, som kan nedsætte forbruget.

2.3.1 Energiforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets energiforbrug.

Ansøgers tekst

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
El	10.000 kWh.	10.000 kWh.
Dieselolie – traktor	12.000 L	12.000 L
Egenproduktion af energi	0 kWh.	0 kWh.

For beskrivelse af energibesparende tiltag henvises til BAT redegørelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at regelmæssigt opsyn og vedligeholdelse af energiforbrugende installationer er at betragte som BAT.

Det vurderes, som værende BAT management, at registrere energiforbruget løbende med henblik på at identificerer defekter samt vælge udstyr med fokus på energisparende egenskaber.

Vilkår

11) Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af henholdsvis el, olie/gas/halm, der medgår til følgende dele af anlægget: produktionsstalde og lader. Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

12) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Finansieringen af processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler påhviler husdyrbruget.

2.3.2 Vandforbrug

Der gøres her rede for husdyrbrugets vandforbrug.

Ansøgers tekst

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
Drikkevand	2300 m ³	2300 m ³
Vask af maskiner	3 m ³	3 m ³
Vask af stald	40 m ³	40 m ³

For beskrivelse af vandbesparende tiltag henvises til BAT redegørelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at regelmæssigt opsyn med installerede drikkenipler i drikkekopper eller drikkekar og regelmæssig rengøring og kontrol af drikkevandsinstallationerne samt vedligeholdelse af vandforbruget er at betragte som BAT.

Det vurderes, som værende BAT management, at registrere vandforbruget løbende med henblik på at identificere defekter samt vælge udstyr med fokus på vandbesparelser.

Haderslev Kommune vurderer, at vandforbruget på bedriften er i overensstemmelse med normtal og stiller derfor ingen skærpende vilkår med henblik på at nedbringe forbruget.

Vilkår

13) Vandforbruget, der medgår direkte i husdyrproduktionen, såsom dyrenes drikkevand og vask af stalde skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

14) Stiger husdyrbrugets vandforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.

2.4 Gener

I dette afsnit beskrives de gener, der kan være forbundet med produktionen af husdyr på bedriften og med arbejdet på udbringningsarealerne. Det vurderes hvorledes disse gener kan minimeres.

2.4.1 Lugt

Ansøgers tekst

Målepunkter for lugtberegninger er:

Nærmeste byzone er Nustrup og nærmeste samlede bebyggelse er i Gabøl

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt: Kolsnaplundvej 4A opkøbes og sammenmatrikuleres og er derefter ikke omfattet af lugtgenekravet for nabobeboelser. For Kolsnaplundvej 2 søges der om mulighed for at anvende 50 % reglen på grund af de meget små ændringer i lugtgenerne.

Der foreligger en erklæring fra naboen om, at denne accepterer, at afstandskravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke overholdes, se bilag 5.

Resultat af lugtberegninger fremgår af ansøgningskemaet.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnitsafstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Kolsnaplundvej 4A	0	FMK	103,49	102,03	103,49	102,03	86,13	Nej	Nej
+ Kolsnaplundvej 2	0	NY	99,72	107,07	99,72	107,07	85,28	Nej	Nej*
+ Gabøl	0	NY	221,83	229,07	221,83	229,07	2.011,76	Ja	Ja

+ Nustrup	0	FMK	335,44	330,93	335,44	330,93	1.784,55	Ja	Ja
+ Skrydstrup	0	FMK	335,44	330,93	335,44	330,93	3.546,09	Ja	Ja

Haderslev Kommunes vurdering

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra lugtcentrum af et staldafsnit til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere staldafsnit, er der flere lugtkilder. Der beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er forskellige emissioner fra staldafsnittene. Den vægtede gennemsnitsafstand er en beregnet afstand, som skal være større end den korrigerede/ukorrigerede geneafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt. Genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener".

Nærmeste nabobolig uden landbrugspligt udgøres af Kolsnaplundvej 2 med et genekriterie på 15 OUE/m³. Nærmeste samlede bebyggelse er Gabøl placeret ca. 2 km vest for ejendommen med genekriteriet 7 OUE/m³ og nærmeste byzone er Nustrup placeret ca. 1,8 km nord for ejendommen og Skrydstrup placeret ca. 3,5 km vest for ejendommen med genekriteriet 5 OUE/m³.

Haderslev Kommune kan konstatere, at ansøger har udpeget de nævnte boligtyper i forhold til nabo, samlet bebyggelse og byzone korrekt. Det er dog en forudsætning herfor, at ejendommen Kolsnaplundvej 4A opkøbes af ansøger forud for ændringer i husdyrbruget. Der stilles vilkår hertil.

Der forefindes ingen større husdyrbrug (> 75 DE) indenfor 100 m fra enkeltbolig eller 300 m fra samlet bebyggelse eller byzone.

Den vejledende lugtkonsekvenszone er beregnet til 431,38 meter. Beboelsesejendomme inden for denne zone er vurderet at være høringsberettigede i denne sag.

Ansøgningssystemets beregninger viser, at husdyrgodkendelseslovens lugtgenekrav er overholdt til samlet bebyggelse og byzone.

Geneafstanden til enkelt bolig i landzone uden landbrugspligt er ikke overholdt, idet geneafstanden til nærmeste nabo, beliggende Kolsnaplundvej 2 (enkeltbolig), overskrides med 14,44 meter. Der er ikke etableret teknologi til reduktion af lugtemissionen.

Haderslev Kommune har i kraft af 50 %-reglen mulighed for at godkende ansøgninger, som ellers skal afslås efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, jf. stk. 3, og bilag 3, punkt B.

Af ansøgningskemaet nr. 99127 fremgår det at lugtgenekriteriet for den enkeltliggende bolig på Kolsnaplundvej 2 overskrides. Overskridelsen har været politisk behandlet og Udvalget for Plan og Miljø i Haderslev Kommune har den 7. august 2017 besluttet, at 50 % reglen kan anvendes i denne sag. 50 % reglen går ud på, at en udvidelse og/eller ændring kan tillades,

såfremt minimum 50 % af den afstand et helt nyt anlæg skulle overholde kan overholdes, og at der sker en reduktion af lugtgeneafstanden fra nudrift til ansøgt drift.

Beregningerne viser, at der er en vægtet gennemsnit til naboen Kolsnaplundvej 2 på 85,28 meter efter de ansøgte ændringer. I nudriften er geneafstanden beregnet til 107,07 meter og i den ansøgte drift er geneafstanden beregnet til 99,72 meter, hvorved geneafstanden er reduceret ved den ansøgte drift og 85,5 % af lugtgeneafstanden overholdes.

Det fremgår dermed af beregningerne i ansøgningen, at forudsætningerne for anvendelse af 50 % reglen er overholdt, fordi den vægtede gennemsnitsafstand er længere end 50 % af den korrigerede geneafstand. Desuden medfører den ansøgte husdyrproduktion færre lugtgener end den nuværende produktion, idet den korrigerede geneafstand i den ansøgte drift er 7,35 meter mindre end i den nuværende nudrift.

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at der i denne sag er tale om en mindre overskridelse af lugtgeneafstanden til nærmeste enkeltbolig, og at der ikke ligger øvrige boliger indenfor den korrigerede geneafstand for ansøgt drift på Kolsnaplundvej 4. Den ansøgte drift er ikke sammenlignelig med en nyetablering, men derimod en mindre produktionstilpasning med begrænset udvidelse af den eksisterende bygningsmasse. Lugtgenerne i ansøgt drift er mindre end i nudrift. Det er derfor kommunens konkrete vurdering, at omstændighederne taler for at bruge undtagelsesmuligheden for at meddele miljøgodkendelse, når lugtgeneafstanden ikke er overholdt (50 % reglen).

På baggrund af ovenstående vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke vil medføre væsentligt forøgede lugtgener i forhold til omkringboende. Haderslev Kommune vurderer, at nedenstående vilkår vil sikre minimering af lugtgener fra husdyrbruget.

God staldhygiejne samt renholdelse af omgivelserne på ejendommen vurderes at medvirke til at minimere lugtudbredelsen fra husdyrbruget.

På baggrund af husdyrbrugets nære placering til enkeltbolig vurderer Haderslev Kommune, at håndtering af husdyrgødning og herunder omrøring og udkørsel, ikke må foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

Vilkår

- 15) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugtgener, der af kommunen vurderes at være væsentlige.
- 16) Såfremt kommunen vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af lugtgenerne, som kan accepteres af kommunen og derefter gennemføres af bedriften.
- 17) Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel, af husdyrgødning på anlægget på lørdage eller søn- og helligdage.
- 18) Der må som hovedregel ikke foretages udkørsel af gødning fra anlægget på lørdage eller søn- og helligdage. Undtagelser fra hovedreglen omfatter vejrbegrænset markarbejde i højsæsonen samt nødsituationer (dyrevelfærd, uheld- og driftsproblemer).

19) Al gødningshåndtering og udkørsel på lørdage eller søn- og helligdage skal registreres i logbog og begrundelse/dokumentation for fravigelse af hovedreglen skal anføres for hver gødningshåndtering.

20) Stalde med tilhørende løbegårde skal regelmæssigt renholdes og vaskes med vand.

2.4.2 Støj

Ansøgers tekst

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	Ingen	
Kompressor	Ingen	
Kornvalse	Indendørs i bygning 7	10 min. pr. dag
Korntørring	Indendørs i bygning 7	Begrænset periode lige efter høst

Støjgener fra anlægget vurderes at være uændrede.

Beskrivelse af støjkildetiltag:

Der er ingen støj fra ventilationsanlæg eller kompressor. Kornvalse og korntørring står indendørs og bruges i begrænsede tidsrum.

Støj foranlediget af markdriften er ikke medtaget i redegørelsen, idet denne ikke er påvirket af den ansøgte udvidelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at støjen forbundet med driften ikke vil være til gene for omkringboende på baggrund af ovenstående beskrivelse. Støjen er primært relateret til de daglige aktiviteter omkring driften, idet der ikke forefindes mekanisk ventilation eller lignende permanente støjkilder. Placering af kornvalse og korntørringsanlæg indendørs bevirker, at støjen herfra reduceres.

Transport forbi nabobeboelser foregår på asfalteret vej, og det vurderes støj i relation hertil ikke vil være væsentlig. Interne transportveje på ejendommen sker ca. 45 m fra nabobeboelsen.

Der stilles vilkår om, at de vejledende støjgrænser fra miljøstyrelsen overholdes, da husdyrbruget har en afstand på mindre end 300 meter til nærmeste nabobeboelse.

Vilkår

21) Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Mandag-Fredag	kl. 07-18	8 timer (reference)	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07-14	8 timer (reference)	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14-18	8 timer (reference)	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07-18	8 timer (reference)	45 dB(A)
Alle dage	kl. 18-22	1 timer (reference)	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22-07	0,5 timer (reference)	40 dB(A)
Spidsværdi	kl. 22-07	-	55 dB(A)

22) Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 21) er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.

2.4.3 Lys

Ansøgers tekst

Størstedelen af dyreholdet er udegående.

Der er lys i staldene efter behov, hvilket er meget begrænset.

Der vil være udendørs belysning omkring driftsbygningerne. Disse lys vil blive styret af sensorer. Placering af lyskilder fremgår af kortbilag.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at belysning på ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for de omkringboende eller i forhold til landskabelige hensyn, da husdyrbruget har begrænset udendørs belysning, som kun er tændt ved driftsrelaterede aktiviteter. Etablering af bevægelsessensorer vil ligeledes reducere evt. potentielle lysgener udenfor ejendommens areal. Der stilles vilkår hertil.

Lys fra stald og øvrige driftsbygninger skal begrænses, idet nærmeste nabo ligger relativt tæt på husdyrbruget. Der stilles derfor vilkår om lukning af porte m.v. efter solnedgang.

Haderslev Kommune vurderer endvidere, at eksisterende beplantning både mod vest, nord og øst samt bygningsmassen indbyrdes beliggenhed er med til at skærme for omgivelserne for eventuelle lyspåvirkninger fra husdyrbruget.

Vilkår

- 23) Porte skal holdes lukkede og andre staldåbninger skal afskærmes efter solnedgang og før solopgang. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel.
- 24) Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Ansøgers tekst

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

Opbevaring af foder sker på sådan en måde, at risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.) minimeres. I øvrigt holdes ejendommen ryddelig og evt. foderspild m.v. opsamles med det samme.

Beskrivelse af gener fra fluer:

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Beskrivelse af rottebekæmpelse:

Der forefindes en kommunal samt privat (Kiltin) foranstaltning mod rotter. Rotter bekæmpes med rottegift udlagt i kasser.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at ansøger søger at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed og vilkår om, at overholde retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; <http://www.dpil.dk/dpil2005/sporgom.htm>. Bemærk at sidstnævnte retningslinjer opdateres årligt.

Vilkår

- 25) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal som minimum ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet.
- 26) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
- 27) Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.

2.4.5 Støv

Ansøgers tekst

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal, og ændres ikke væsentligt som følge af den ansøgte ændring.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående redegørelse, at støvgener fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og at aktiviteter, herunder levering og udkørsel, planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

28) Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

2.4.6 Transport

Ansøgers tekst

Der er to driftsmæssige tilkørsler. De er placeret øst for bygningerne. Den ene tilkørsel deles med privaten.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00, og antallet af transporter vurderes ikke at ændre sig som følge af den ansøgte ændring.

Skønnet antal af transporter:

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Indkøbt foder mv.	Ca. 104	Ca. 104
Grovfoder	Ca. 0	Ca. 0
Fyringsolie/brændstof	Ca. 12	Ca. 12
Indlevering af dyr	Ca. 1	Ca. 1
Udlevering af dyr til levebrug	Ca. 0	Ca. 0
Udlevering af dyr til slagtning	Ca. 52	Ca. 52
Afhentning af døde dyr	Ca. 104	Ca. 104
Diverse sækkevarer (mineraler, rengøringsmidler mv.)	Ca. 0	Ca. 0
Gyllekørsel	Ca. 1	Ca. 1
Fast mæg	Ca. 104	Ca. 104
Maksimalt i alt	Ca. 378	Ca. 378

Der vil normalt blive kørt gylle ud i april.

Det er vurderet, at det ikke er tæt beboede områder på ruten.

Haderslev Kommunes vurdering

Det er Haderslev Kommunes vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården, og at der ikke er flere udkørsler fra ejendommen end det er nødvendigt.

Det vurderes, at det uændrede antal transporter til og fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for beboere i lokalområdet. Det årlige antal transporter vil være ujævnt fordelt over året pga. sæsonafhængighed, men antallet af transporter svarer gennemsnitligt til ca. en daglig transport. Landzonen betragtes som landbrugets arbejdsområde og et antal til- og frakørsler på gennemsnitlig 1 transport dagligt vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugt, støj eller støvgener i en grad, der ligger over, hvad der må forventes i det åbne land.

Interne transporter og trafik på ejendommen i forbindelse med til- og fra kørsel vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne, da anlægget ligger samlet, og der ændres ikke på interne køreveje direkte forbi nabobeboelser.

Der stilles ikke vilkår for så vidt angår transport, ud over vilkårene i afsnit 2.4.1.

2.5 Forurening

I dette afsnit beskrives den forurening, der kan være forbundet med husdyrbruget og det vurderes om der er fremkommet nye oplysninger, som gør at der er utilsigtet forurening forbundet med en uændret drift af husdyrbruget.

2.5.1 Spildevand

Ansøgers tekst

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevands-spild mv.	ca. 300 m ³	ca. 300 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Rengøringsvand (maskiner)	Ca. 3 m ³	Ca. 3 m ³	Jord	Ingen
Sanitært spildevand fra toilet/bad i driftsbygninger	0 m ³	0 m ³		
Regnvand tilledt gyllebeholder fra befæstede arealer	0 m ³	0 m ³		

Befæstet areal (m²) omkring bygninger:

Befæstede arealer	Før udvidelse	Efter udvidelse
Ensilageplads	0	0
Møddingsplads	0	0
Vaskeplads	0	0

Løbegårde	$60+180=240$	$60+180+88=328$
-----------	--------------	-----------------

Det vurderes, at der ikke afledes spildevandstyper, der kræver særskilt spildevandstilladelse.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer at håndteringen af spildevand, omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen⁶ fra stalde og befæstede arealer sker i overensstemmelse med lovgivningens krav.

Det vurderes, at kapaciteten i ejendommens opbevaringsanlæg er tilstrækkelig til at rumme de angivne mængder spildevand som angives i ansøgers tekst, hvilket beskrives nærmere i afsnit 2.5.2 Husdyrgødning og foder. Opbevaringen af spildevand vurderes ikke separat, da spildevand opsamles sammen med husdyrgødning fra husdyrbruget.

Øvrigt spildevand håndteres efter anden lovgivning og er ikke omfattet af denne miljøgodkendelse. Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der kan være behov for at søge udlednings- eller nedsivningstilladelse.

Der stilles ikke skærpede vilkår til håndtering af ejendommens spildevand.

2.5.2 Husdyrgødning og foder

Ansøgers tekst

Tabeller med oplysninger om opbevaringslagre til husdyrgødning findes i ansøgningskemaet samt i bilaget med kapacitetsberegning, jf. bilag 7.

Beskrivelse af risici:

Risiko for uheld kan ikke fjernes helt, men den kan reduceres. Se nedenstående afsnit.

Beskrivelse af mulige uheld:

Uheld ved pumpning af gylle.

Brud på gyllebeholder.

Overløb ved påfyldning af dieseltank.

Overløb ved påfyldning af traktor fra dieseltank.

Beskrivelse af risikominimering:

Pumpning af gylle fra gyllebeholder sker under opsyn. Det tjekkes løbende, om der er plads i gyllebeholderen før overpumpning. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder. Gyllebeholderen er omfattet af 10-årsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

⁶ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr. 374 af 19/04/2017](#)

I tilfælde af uheld ved gyllepumpning, afhængig af mængde, etableres jordvold som sikrer mod afstrømning samt slamsluger rekvireres.

Beskrivelse af opbevaring af foder:

Foder opbevares i fodersiloer og i bygning 7.

Haderslev Kommunes vurdering

Opbevaring af husdyrgødning

Der produceres 321 tons fast husdyrgødning på husdyrbruget samt 948 tons gylle + ca. 300 tons vaskevand fra stalde, svarende til ca. 1.248 tons flydende husdyrgødning pr. år. Den faste husdyrgødning bestående af dybstrøelse opbevares i markstak med en kapacitet på ca. 170 tons. Flydende husdyrgødning opbevares i en gyllebeholder med en kapacitet til 1.260 m³ placeret centralt på produktionsanlægget mellem produktionsbygningerne.

Det vurderes, at opbevaringskapaciteten til husdyrgødning og spildevand er tilstrækkelig, jf. bilag 7 - Kapacitetserklæring. Haderslev Kommune gør opmærksom på, at hvis opbevaringskapaciteten ikke er tilstrækkelig for eksempel grundet problemer med udbringning med baggrund i nedbør eller frost, så er det ejerens ansvar, at sikre alternative opbevaringsmuligheder med henblik på at kunne overholde husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kommunen henviser her for eksempel til Landboforeningernes gyllebanker og lignede registre.

Der stilles vilkår om, at der skal føres lagerregnskab for at sikre et fortsat fokus på tilstrækkelig opbevaringskapacitet. Opbevaringskapacitet på minimum 9 måneder er lovpligtigt jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens⁷ § 11.

Opbevaring af kompost i markstakke

Det vurderes ikke, at markstakkene med komposteret husdyrgødning vil give væsentlige gener for naboerne, da markstakkene skal placeres således at disse bidrager begrænset til lugtpåvirkningen.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, markstakke med komposteret husdyrgødning ikke må placeres samme sted i marken i mere end 12 måneder og at markstakkene ikke må placeres samme sted før efter fem år. Endvidere gør vi opmærksom på, at der ligeledes jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens⁷ § 15 skal føres årlige optegnelser over markstakkenes oplagringsperiode og placering.

Det er kun kompost med et tørstofindhold på mindst 30 %, der må opbevares i marken, uden at der først udarbejdes en særlig tilladelse, og afstandskrav jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15 skal overholdes. Det vurderes, at markstakkene ikke vil medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand.

Gyllebeholder – flydelag

Husdyrbrugets gyllebeholder etableres med naturligt flydelag i umiddelbar forlængelse af udbringningen af gyllen, hvilket Haderslev Kommune vurderer som værende i overensstemmelse med BAT, idet husdyrgødningsbekendtgørelsen⁸ overholdes.

⁷ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr. 374 af 19/04/2017](#)

⁸ Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr. 374 af 19/04/2017](#)

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22, stk. 5 er krav om, at der føres løbende og regelmæssig logbog, som dokumentation for, at overdækningen er tæt.

Vilkår

29) Afløbsbrønde fra løbegårde skal dækkes af kuppelriste, som skal friholdes for dybstrøelse, sand og lignende, så overfladevand og vaskevand kan ledes frit til fortanken til gyllebeholderen.

2.5.3 Affald og miljøfarlige stoffer

Ansøgers tekst

Beskrivelse af døde dyr:

- Døde dyr er placeret hævet fra jorden ved indkørslen
- Placering er ca. 15 meter fra vejen.
- Afhentning sker efter behov og med dags varsel af DAKA.

Beskrivelse af fast affald:

Fast affald vil typisk inkludere elementer som tom emballage fra vaskemidler, skyllemidler, foderminerale, gummihandsker, plasthandsker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast, lysstofrør, elpærer, medicinrester, emballage fra medicin og andre medikamenter (ormekur, fluestrips osv.). Affald opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.

Flemming Paulsen afhenter industriaffald.

Affaldsmængderne er uændrede efter den ansøgte ændring.

Beskrivelse af pesticider:

Ejendommen er økologisk, så der håndteres ikke pesticider.

Beskrivelse af oliekemikalier:

Opbevaring af diesel / fyringsolie sker i typegodkendte beholdere, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Oplag af olie:

Olietanke:	Volumen
Fyringsolietank	1.200 L
Dieselolietank i bygning 3	1.800 L

Begge olietanke står på fast bund. Spildolie opbevares i maskinhuset på en spildbakke. Olieråvarer opbevares også i maskinhuset.

Tankning af diesel sker på en plads med fast og tæt bund, således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Der er etableret overfyldsalarm på dieseltank og påfyldning sker under opsyn.

Påfyldningspistol er forsynet med automatisk lukkemekanisme.

Beskrivelse af gener i forbindelse med uheld:

Evt. spild af diesel opsamles med kattegrus.

Beskrivelse af egenkontrol:

Egenkontrol er beskrevet i bilag med BAT redegørelse

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald sker i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ. Det stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet.

Vi henviser i denne forbindelse også til at transportører af jern og metal, samt plastbeholdere med medicinglas, kanyler, skalpeller mv. skal være godkendt hertil. Se nærmere på www.affaldsregistret.mst.dk.

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet, under forudsætning af følgende vilkår. Rengøring af maskiner og lastbiler skal ske på en et befæstet areal med afløb til gyllebeholder eller særskilt beholder af hensyn til de olierester, næringsstoffer med videre som sidder på.

Disse vilkår stilles for at sikre forsvarlig omgang med kemikalier. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af kemikalier.

Vilkår

- 30) Olietanke til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.

2.5.4 Ammoniak

2.5.4.1 Ammoniaktab

Ansøgers tekst

Ammoniakfordampningen fra husdyrproduktionen på ejendommen er på i alt 1.845 kg N/år, hvilket svarer til en merfordampning på 144 kg N/år i forhold til nudriften.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % er opfyldt med 343 kg N/år.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-342,61 kgN/år

Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0,00
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	993,98
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	197,30
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	41,87
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	612,48

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	1845,62 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	1942,24 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Ja
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	-96,62 kgN/år

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Bygn 7. Slagtesvin	SvSI06	1691,75	1303,29	388,46	22,96%	0,00	0,00	-98,90	1402,19
		1454,64	1116,63	338,02	23,24%	0,00	0,00	-84,74	1201,36
Bygn 6. Løbeafd. og smågrise	SvSo08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		142,35	113,45	28,90	20,30%	0,00	0,00	0,00	113,45
	SvSm05	403,53	318,62	84,91	21,04%	0,00	0,00	0,00	318,62
Folde - færende søer	SvSo13	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Bygn 8. Grise	SvSm05	235,54	185,16	50,38	21,39%	0,00	0,00	0,00	185,16
		398,67	308,66	90,01	22,58%	0,00	0,00	0,00	308,66
Bygn 9. Polte og søer	SvSI06	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		20,49	15,78	4,71	22,98%	0,00	0,00	-1,20	16,98
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	SvSo08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Folde - drægtige søer	SvSo08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum	Nudrift	2069,64	1601,90	467,74		0,00	0,00	-98,90	1700,80
		Ansøgt	2277,33	1759,69	517,65		0,00	0,00	-85,94

Haderslev Kommunes vurdering**Det generelle ammoniakreduktionskrav**

Det generelle ammoniakreduktionskrav er en del af beskyttelsesniveauet for ammoniak. Kravet om reduktion af ammoniakemissionen gælder for udvidelser samt for stalde, der renoveres. Det generelle ammoniakreduktionskrav finder ikke anvendelse i nærværende projekt, idet husdyrbruget drives økologisk. Såfremt det var en konventionel drevet ejendom, ville det generelle ammoniakreduktionskrav på 30 % opfyldt med en margen på ca. 340 kg N/år.

Vejledende emissionskrav for ammoniak

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet vejledende emissionskrav for økologisk svinehold. Ansøger har redegjort for, at husdyrbruget lever op til bedste anvendelige teknik (BAT), idet emissionsgrænseværdien for ammoniak er overholdt.

Det vejledende emissionskrav for ammoniak er beregnet til 1.942 kg N/år for en tilsvarende konventionel svineproduktion. Den indsendte ansøgning viser en ammoniakemission på 1.845 kg N/år. Derved vurderes BAT niveauet for ammoniak at være overholdt.

2.5.4.2 Påvirkning af natur

Ansøgers tekst

	Navn	Kategori ▲	Opretter	Kumulation	Ruhed	Merdeposition [kgN]	Totaldeposition [kgN]
	Natura 2000	1	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
	Overdrev Ø	2	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
	Overdrev V	2	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,0
	Eng V	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,1
	Sø Ø	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,1
	Skov N	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	0,1
	sø vest	3	Myndighed	Nul ejendomme	S	+0,0	1,1
	Sø NV	3	Ansøger	Nul ejendomme	S	+0,0	1,1

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Bemærk at den angivne værdi i kolonnen "kumulation" anvendes ikke til beregning af deposition.

Haderslev Kommunes vurdering

Husdyrgodkendelsesloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.
- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 1 natur:

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kategori 1, er et område beliggende ca. 9,5 km sydøst for det ansøgte projekt. Området er udpeget som hhv. Natura 2000 habitat- og fuglebeskyttelsesområde og benævnes "Pamhule Skov og Stevning Dam".

Området omfatter blandt andet mose, overdrev og rigkær. Det ansøgte projekt medfører ikke mer- eller totaldeposition i naturområdet. Der er dermed ikke taget stilling til, hvorvidt der er andre husdyrbrug i nærheden af naturområdet, der skal betragtes i en kumulativ sammenhæng. Da der ikke sker ammoniakdeposition i naturområdet fra det ansøgte vurderes det på den baggrund, at ingen kategori 1 naturtype vil blive væsentligt påvirket af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur:

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kategori 2 er en højmose, som findes ca. 4,5 km nordvest for det ansøgte projekt. Højmosen modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Cirka 5,5 km mod sydøst ligger et overdrev, der kategoriseres som kategori 2 natur. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Jævnfør lovgivningen må et kategori 2 naturområde modtage op til 1 kg N/ha/år i totaldeposition fra et ansøgt projekt.

Det vurderes derfor, at højmosens og overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig og ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af projektet. Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur:

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens kategori 3 er en potentiel ammoniakfølsom skov, beliggende knap 1,1 km nordøst for det ansøgte projekt. Af scenarieberegning skema nr. 104.874 fremgår det, at skoven ikke modtager en merdeposition af ammoniak. Derimod modtager skoven en totaldeposition på 0,1 kg N/ha pr. år, i forbindelse med det ansøgte, jf. tabel ovenfor. Da skovområdet modtager en merdeposition der er mindre end 1 kg N/ha/år er husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav overholdt.

Der ligger en mose i en afstand af ca. 2,5 km fra anlægget, som tilsvarende er kategoriseret som kategori 3 natur. Ud fra beregningerne i ansøgningen, påvirkes mosen ikke med ammoniak fra husdyrbruget.

Det vurderes på den baggrund, at de nærliggende naturområders tilstand ikke påvirkes væsentligt som følge af det ansøgte projekt.

Der findes dermed ingen kategori 3 naturtyper indenfor 1 km fra anlægget.

Der stilles derfor ingen skærpede vilkår i forhold til naturbeskyttelse.

Naturlokaliteter ikke omfattet af kategori 1-3

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag 9.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau omfatter langt størsteparten af de naturbeskyttede lokaliteter, der findes i det åbne land. Der er dog enkelt lokalitetstyper, der ikke er omfattet. Det drejer sig i den konkrete sag om en § 3 sø beliggende ca. 190 meter nordvest for det ansøgte projekt. Kommunen har besigtiget vandhullet i 2010, og det blev vurderet, at der er tale om et næringsberiget vandhul med stejle brinker.

Af ansøgningsskemaet (skema ID nr. 104.874) fremgår det, at vandhullet ikke modtager en øget ammoniakdeposition, som følge af udvidelsen og at totaldeposition af ammoniak ligger på 0,5 kg N/ha pr. år.

For søer og vandhuller gælder generelt, at de er fosforbegrænsede, og at det derfor primært er tilførsel af fosfor via overfladeafstrømning fra omgivelserne, der påvirker dem. Det vurderes derfor, at ammoniakpåvirkning af vandhullet fra anlægget, ikke vil ændre vandhullets tilstand væsentligt.

Det vurderes endvidere, at der ikke vil være omkringliggende naturlokaliteter (der ikke er omfattet af kategori 1-3), der vil blive påvirket væsentligt ved det ansøgte.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelse

Habitatbekendtgørelsen udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes Ramsarområder, Fuglebeskyttelsesområder og Habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Ifølge Habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter Husdyrgodkendelsesloven. Det vil sige, før der træffes afgørelse om godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal Haderslev Kommune foretage en vurdering af, om projektet i sig selv efter i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegnings.

Natura 2000

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag 10.

Nærmeste Natura 2000-område, i forhold til stald og lager på Kolsnaplundvej 4, er område nr. 92 Pamhule skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde H82 og

fuglebeskyttelsesområde F59. Den nærmeste del af området findes ca. 9,5 km sydøst for anlægget.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag.

Afstanden til området gør, at det ikke påvirkes af ammoniak fra anlægget.

Bilag IV arter

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten).

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag 10. De potentielt forekommende bilag IV-arter i Haderslev Kommune er beskrevet i bilag 11.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV arter, med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: Spidssnudet frø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander. Anlægget på Kolsnaplundvej 4 er beliggende indenfor yngle- og rasteområder for strandtudse.

I området omkring anlægget i en radius på én km findes der ingen registreringer af bilag IV arter. Det kan dog ikke udelukkes, at der er knyttet paddearter, herunder bilag IV arter til nogen af de naturlige mindre søer, der findes i området.

De søer der ligger nærmest anlægget, vurderes ikke at være optimale yngle-områder for de padder, der stiller store krav til vandkvaliteten. Det kan ikke udelukkes, at vandhullerne kan fungere som yngleområder for de padder, der stiller mindre krav til yngle-vandhullernes kvalitet som f.eks. spidssnudet frø, der derfor er mere almindeligt forekommende. Ligeledes kan vandhullerne fungere som rasteområder for øvrige bilag IV-padder.

Det er derfor Haderslev kommunes vurdering, at udvidelsen af husdyrbruget på Kolsnaplundvej 4 ikke vil betyde en væsentlig negativ påvirkning af levesteder for Bilag IV-padder. Kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er tilstrækkeligt til at beskytte yngleområder mod væsentlig negativ påvirkning fra ammoniak fra anlægget.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 samt § 11, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen regler herom.

Der stilles ikke vilkår i forhold til påvirkning af bilag IV-arter.

3 Arealerne

Med den ændrede husdyrbrugslov, som Folketinget vedtog den 23. februar 2017, er der lavet om på reglerne om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug.

Sagsbehandling i kommunerne og Miljø- og Fødevareklagenævnet⁹

"Indtil 1. august 2017 behandles sager i både kommunerne og i Miljø- og Fødevareklagenævnet efter husdyrgodkendelseslovens regler som hidtil.

Der kan dog ikke længere stilles krav vedrørende arealerne i afgørelser truffet 2. marts 2017 eller derefter. Derfor skal der ikke ske nogen vurdering af arealerne.

I klagesager om tilladelse eller godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens §§ 10, 11 eller 12 ophæver Miljø- og Fødevareklagenævnet vilkår, der vedrører udbringningsarealer.

Krav om § 16-godkendelse er bortfaldet 2. marts 2017. Igangværende ansøgninger om § 16-godkendelse skal ikke færdigbehandles.

Hvis der har været foretaget en høring, hvor udbringningsarealerne var inkluderet i projektet, kræves der ikke en ny høring, selvom arealerne ikke længere indgår i projektet. Fornyet høring ville være uden betydning for afgørelsen, fordi ændringen af projektet skyldes lovændringen, og kommunen ikke længere har mulighed for at træffe afgørelse om arealerne. Det kan dog anbefales, at kommunen oplyser om dette, når afgørelsen meddeles.

Bemyndigelse til generel arealregulering

Nogle af husdyrbrugslovens bestemmelser om anvendelse af gødning, efterafgrøder og fosforlofter er trådt i kraft allerede 2. marts 2017. Herved gives bemyndigelse til, at Miljø- og Fødevareministeren kan udstede regler om den nye arealregulering, som vil skulle træde i kraft 1. august 2017 (i husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Den tidlige udstedelse af reglerne forud for ikrafttrædelsen sker for at give landbruget tid til at planlægge for planåret 2017/2018, og for at sikre it-understøttelsen af Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kontrol med reglerne."

⁹ Miljøstyrelsen, 6-4-2017. Overgangsregler - Ny husdyrregulering. 2. marts 2017 – 31. juli 2017 http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Overgangsregler-Ny-husdyrregulering.ashx#Husdyrvejledning.Overgangsregler-Ny-husdyrregulering_C_marts_CABH_-_DB_juli_CABH_8

4 Bilag

Bilag 1 – Grundlag for vilkår og lovgivning.....	44
Bilag 2 – Oversigt over vilkår	46
Bilag 3 – Oversigtskort over lugtgeneafstand	49
Bilag 4 – Oversigtskort over anlæg	50
Bilag 5 – Erklæring fra nabo	51
Bilag 6 – Transportveje	52
Bilag 7 – Kapacitetserklæring.....	53
Bilag 8a – Kort over kategori 1 og 2 natur ved anlæg.....	55
Bilag 8b – Kort over kategori 3 natur ved anlæg.....	56
Bilag 9 – Kort over § 3 natur ved anlæg	57
Bilag 10 - Kort over Natura 2000 og Bilag IV forekomster ved anlæg	58
Bilag 11 – Potentielle bilag IV arter.....	59
Bilag 12 - Ansøgningen	63

Bilag 1 – Grundlag for vilkår og lovgivning

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og følgende af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LOV nr. 1572 af 20/12/2006](#)
- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 442 af 13/05/2016](#) (Husdyrgodkendelsesloven).
- Vejledning 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere
- Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning
- Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.
- Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug
- Vejledning nr. 12/1992 Om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven
- "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK

Lovgivning

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler som anvendes i miljøgodkendelsen er angivet i parentes.

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LOV nr. 1572 af 20/12/2006](#)
- Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love - [LOV nr 204 af 28/02/2017](#)
- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug – [LBK nr. 442 af 13/05/2016](#) (Husdyrgodkendelsesloven).
- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - [BEK nr. 1317 af 19/11/2015](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse - [LBK nr. 121 af 26/01/2017](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb – [LBK nr. 1579 af 08/12/2015](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug – [BEK nr 211 af 18/02/2017](#)
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. – [BEK nr 374 af 19/04/2017](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – [BEK nr 1309 af 18/12/2012](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)

- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – [BEK nr. 1611 af 10/12/2015](#) (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – [BEK nr. 188 af 26/02/2016](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven – [LBK nr 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 14/06/2012. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2013, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan finde på kommuneplan2013.haderslev.dk

Bilag 2 – Oversigt over vilkår

- 1) Det er en forudsætning for udnyttelse af godkendelsen, at ejendommen Kolsnaplundvej 4A ejes af driftsherren for anlægget på Kolsnaplundvej 4.
- 2) Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på bedriften. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om indholdet i miljøgodkendelsen.
- 3) Den årlige produktion på husdyrbruget må ikke overstige 136 årssøer, 3.210 smågrise (7,0-31 kg), 2.620 svin (31-106 kg) og 32 polte (31-106 kg). Husdyrholdet skal drives økologisk.
- 4) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 5) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder mv.
- 6) Ved husdyrbrugets ophør skal ejendommens bygninger rengøres.
- 7) Gyllebeholderen, der er opført i tilknytning til de øvrige bygninger, skal ved ophør tømmes og sikres i forhold til ophobning af overfladevand.
- 8) Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som ansøgt, herunder antallet af dyr, antallet af stipladser, dyretyper og staldsystemer.
- 9) "Nærvæd uheld" skal registreres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.
- 10) Den nye staldbygning skal etableres i samme bygestil som de øvrige staldbygninger og lader med grå mure og gule/grønne plader. Bygningen skal opføres i ikke-reflekterende materialer.
- 11) Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af henholdsvis el, olie/gas/halm, der medgår til følgende dele af anlægget: produktionsstalde og lader. Forbruget skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 12) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget. Finansieringen af processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler påhviler husdyrbruget.
- 13) Vandforbruget, der medgår direkte i husdyrproduktionen, såsom dyrenes drikkevand og vask af stalde skal registreres i en driftsjournal. Driftsjournalen skal opbevares i fem år og skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 14) Stiger husdyrbrugets vandforbrug utilsigtet, så skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget. Processen med at finde og efterfølgende implementere disse virkemidler finansieres af husdyrbruget.
- 15) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes, således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugtgener, der af kommunen vurderes at være væsentlige.
- 16) Såfremt kommunen vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af lugtgenerne, som kan accepteres af kommunen og derefter gennemføres af bedriften.

- 17) Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel, af husdyrgødning på anlægget på lørdage eller søn- og helligdage.
- 18) Der må som hovedregel ikke foretages udkørsel af gødning fra anlægget på lørdage eller søn- og helligdage. Undtagelser fra hovedreglen omfatter vejrbegrænset markarbejde i højsæsonen samt nødsituationer (dyrevelfærd, uheld- og driftsproblemer).
- 19) Al gødningshåndtering og udkørsel på lørdage eller søn- og helligdage skal registreres i logbog og begrundelse/dokumentation for fravigelse af hovedreglen skal anføres for hver gødningshåndtering.
- 20) Stalde med tilhørende løbegårde skal regelmæssigt renholdes og vaskes med vand.
- 21) Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Mandag-Fredag kl. 07-18 8 timer (reference) 55 dB(A)

Lørdag kl. 07-14 8 timer (reference) 55 dB(A)

Lørdag kl. 14-18 8 timer (reference) 45 dB(A)

Søn- og helligdage kl. 07-18 8 timer (reference) 45 dB(A)

Alle dage kl. 18-22 1 timer (reference) 45 dB(A)

Alle dage kl. 22-07 0,5 timer (reference) 40 dB(A)

Spidsværdi kl. 22-07 - 55 dB(A)

- 22) Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 21) er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.
- 23) Porte skal holdes lukkede og andre staldåbninger skal afskærmes efter solnedgang og før solopgang. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind- og udkørsel.
- 24) Udendørs pladsbelysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen.
- 25) På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal som minimum ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet.
- 26) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

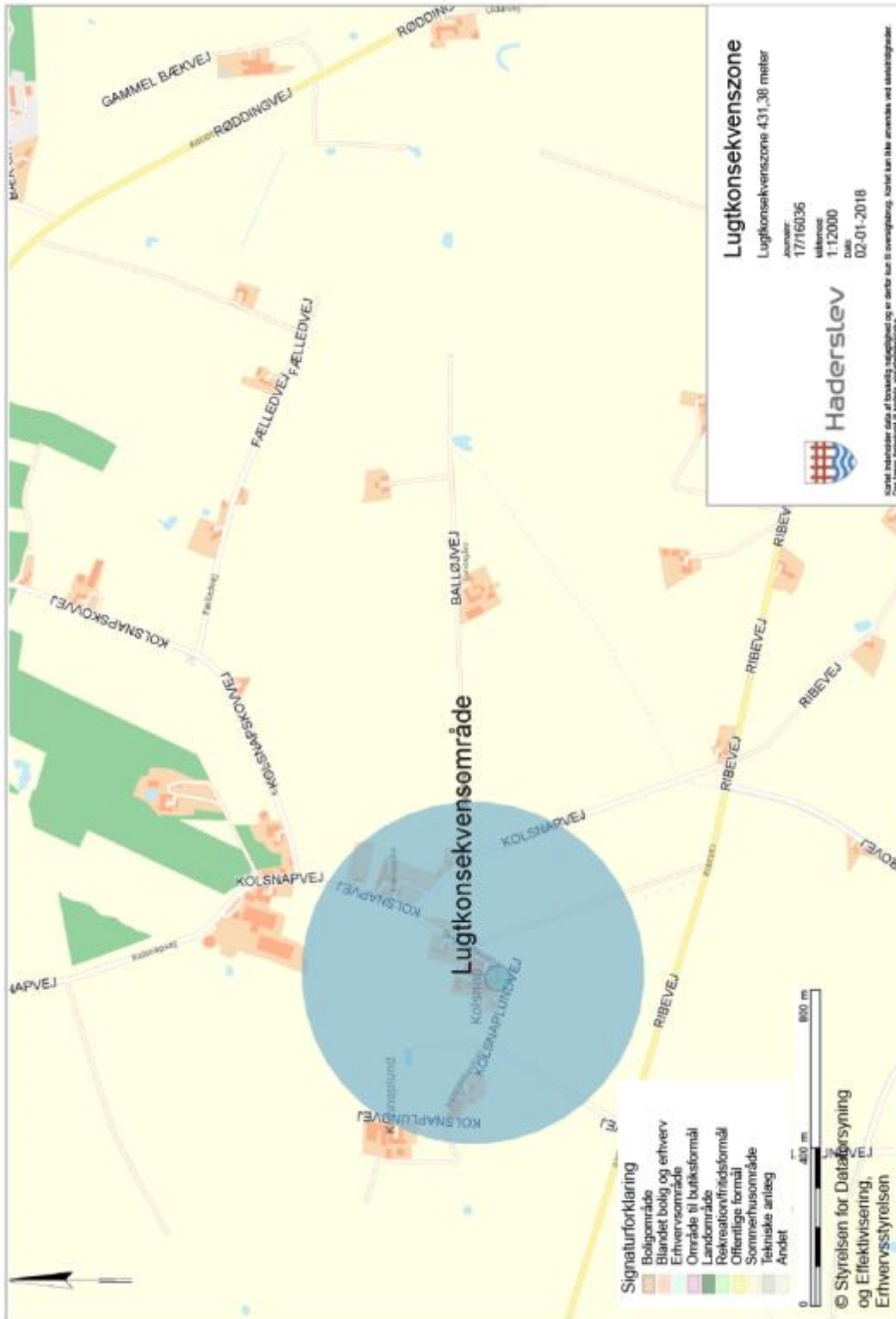
- 27) Stalde, lagre og andre anlæg holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levemuligheder for rotter.
- 28) Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.
- 29) Afløbsbrønde fra løbegårde skal dækkes af kuppelriste, som skal friholdes for dybstrøelse, sand og lignende, så overfladevand og vaskevand kan ledes frit til fortanken til gyllebeholderen.
- 30) Olietanke til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.

Bilag 3 – Oversigtskort over lugtgeneafstand

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 11.252,10^{0,6} = 431,38$ meter

Kort hvor vejledende konsekvenszone er markeret på et kort.

Bilag 4 – Oversigtskort over anlæg

Bilag 5 – Erklæring fra nabo

Til Haderslev Kommune

Afstand til folde

Med henvisning til §7 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen accepterer undertegnede at afstandskarvet på 50 m fra skel og 100 m til nabo til folde med svin ikke overholdes.

Dato: 22/6 -12

Underskrift:

Bilag 6 – Transportveje

Bilag 7 – Kapacitetserklæring

Kapacitetserklæring

Til brug i forbindelse med miljøansøgning

For

Jens Christian Jepsen
Kolsnaplundvej 4
6500 Vojens
Tlf

Af

Birgitte Madsen
Billundvej 3
6500 Vojens
Tlf: 73202600

Kapacitet for planlagt produktion

Gyllelagre	Kapacitet
1 Gyllebeholder	1260
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
Samlet gyllekapacitet i tons	1260

Lagre til fast gødning	Kapacitet
1 Markstak	170
2	
3	
4	
5	
Samlet kapacitet i tons	170

Evt. kommentarer:

Der er tale om en økologisk ejendom, hvor søerne går ude.

Den udførte beregning er foretaget ud fra de officielle normtal for produktion af gødning. I praksis kan det på visse lokaliteter, af hensyn til en optimal udnyttelse af næringsstofferne og evt. fremtidige behov, være formålstmæssigt med en kapacitet, der overstiger de lovmæssige krav. Kontakt evt. din planteavlskonsulent for konkret vurdering.

Planlagt produktion

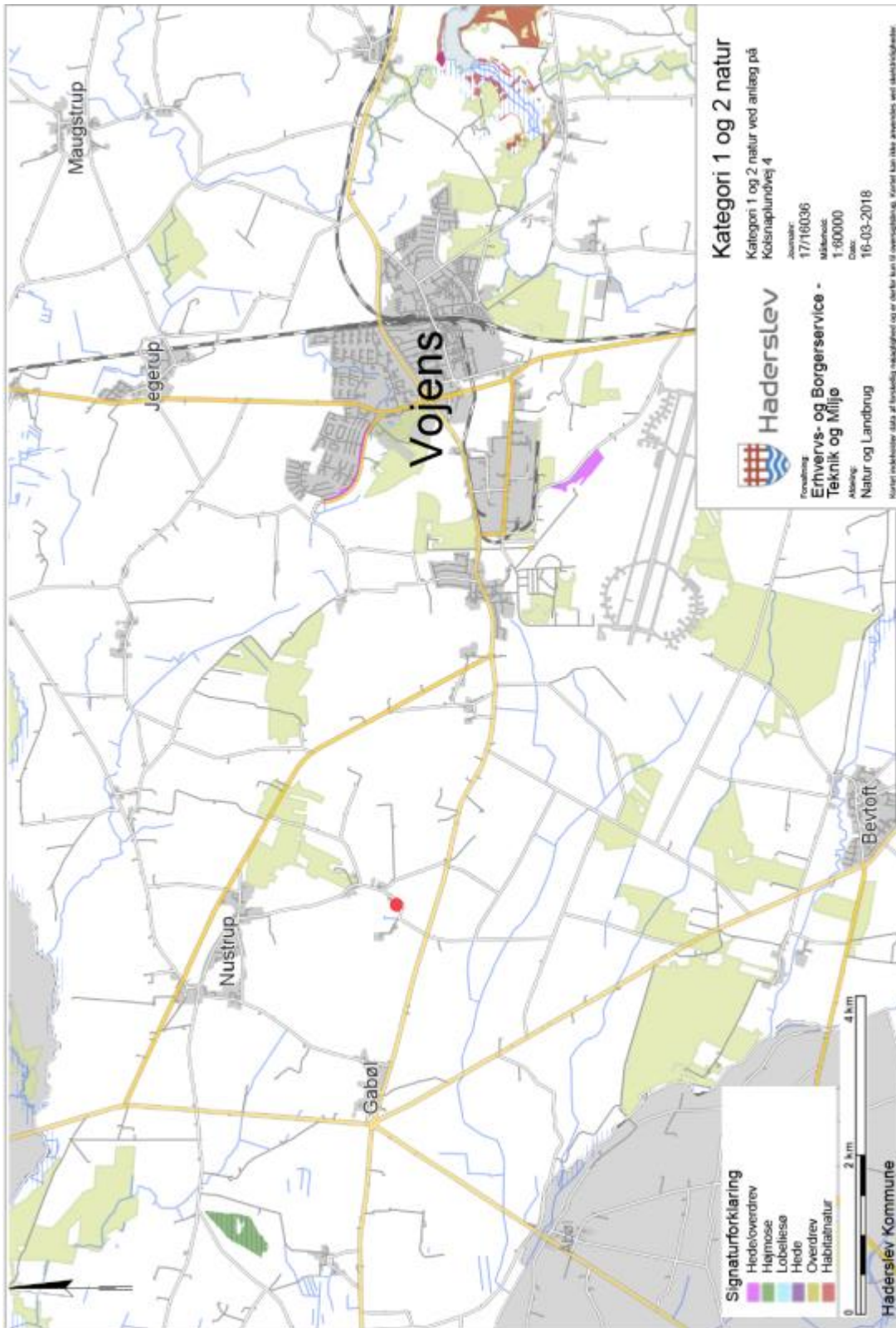
	Dyrehold	Antal	Normproduktion ton/år	Lager	
				Dybstrøelse	Gylle
1	Svin 45-106 kg, opdelt leje	2620	0,274106144		718,1580983
2					0
3					0
4					0
5					0
6					0
7					0
8					0
9					0
10					0
	Dyrehold til dybstrøelse				
1	Søer	5	1,78	8,9	
2	Grise 13-31 kg	3210	0,020444886	65,62808562	
3	Svin 31-45 kg	2620	0,021515529	56,37068557	
4	Svin 45-106 kg, opdelt leje	2620	0,072557509	190,1006731	
5				0	
		Enheder	Normproduktion ton/år		
	Tilførsel af vand				
1	Løbegårde	328	0,7		229,6
2					0
3					0
4					0
5					0

Opbevaringskapacitet

		Dybstrøelse	Gylle
Samlet tilledning til lagre	ton/år	320,9994443	947,7580983
Produktion pr. måned	ton	26,74995369	78,97984152
Opbevaringskapacitet	måneder	6,4	16,0

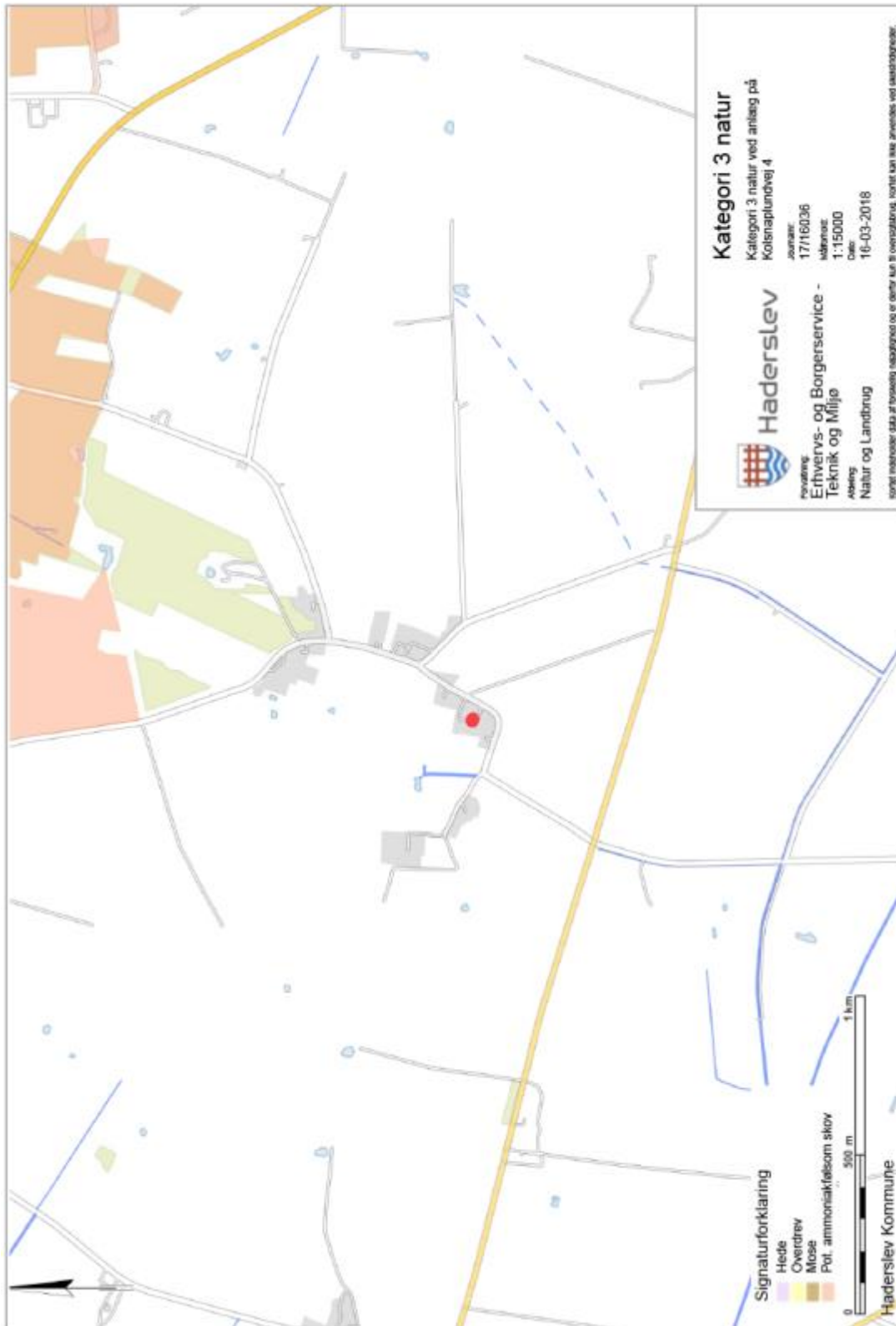

Bilag 8a – Kort over kategori 1 og 2 natur ved anlæg

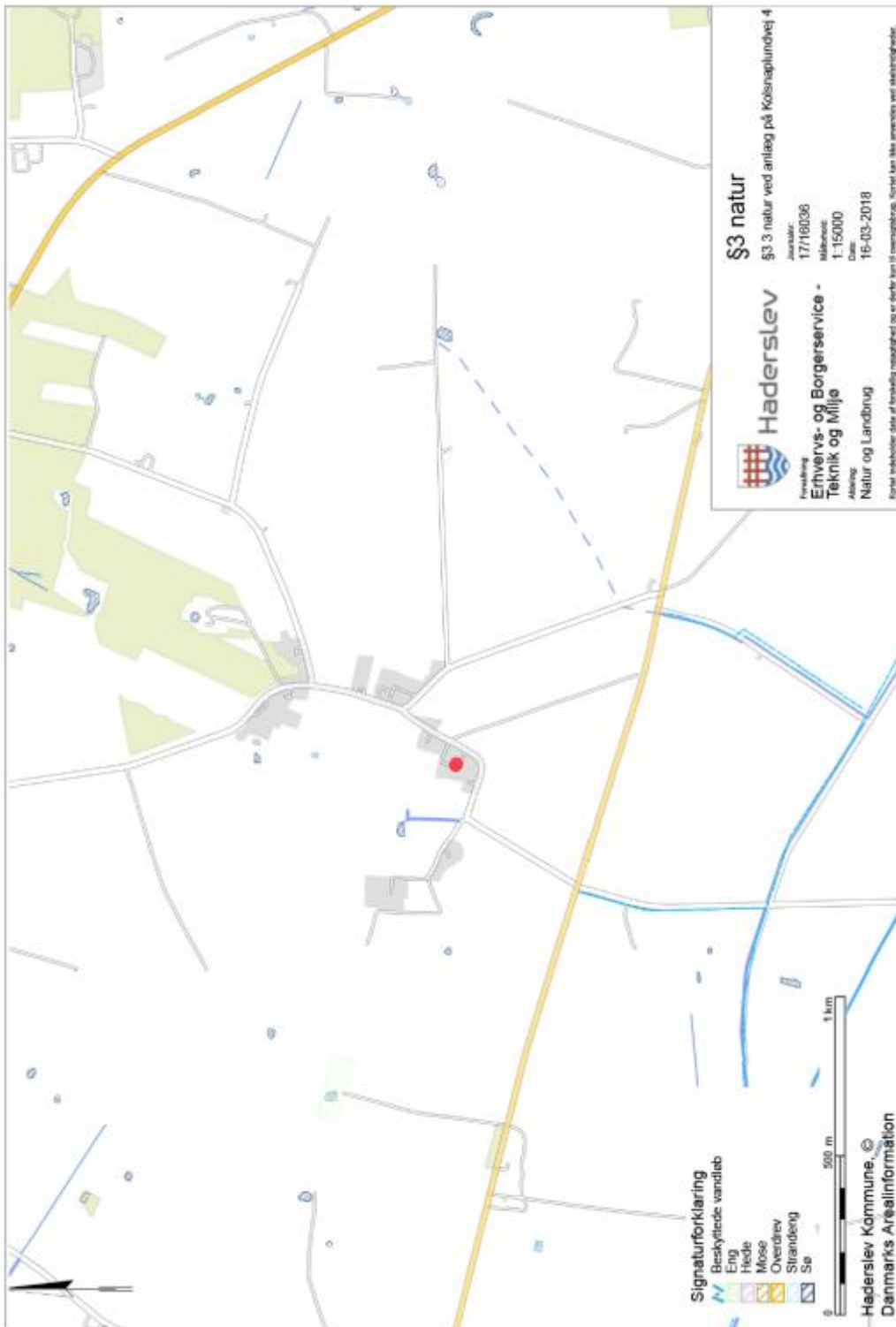

Bilag 8b – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

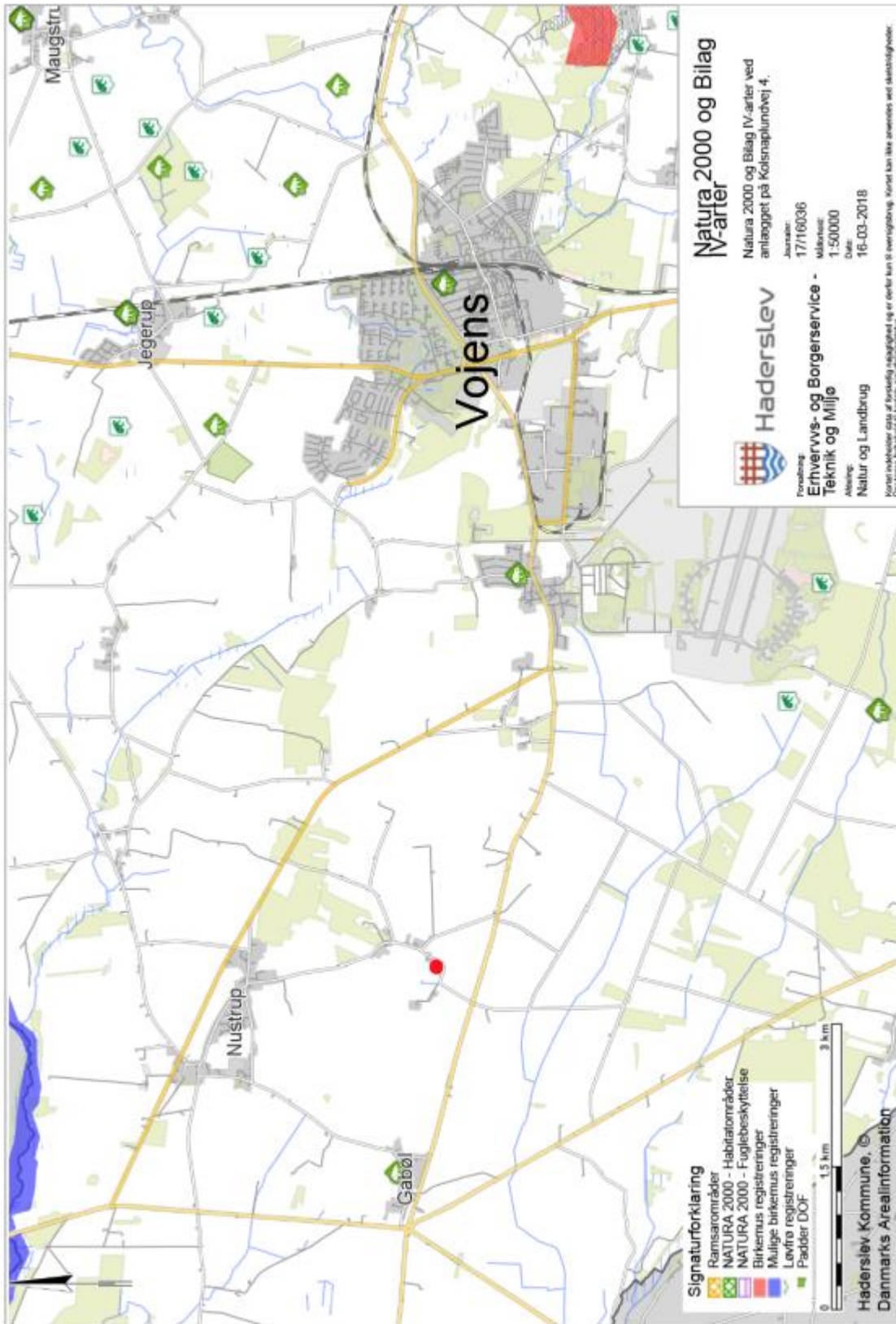

Bilag 9 – Kort over § 3 natur ved anlæg

Bilag 10 - Kort over Natura 2000 og Bilag IV forekomster ved anlæg

Bilag 11 – Potentielle bilag IV arter

Bilag IV-arterne omfatter følgende arter: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke, Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul stenbræk og Krybende Sumpskærm.

Herunder følger en gennemgang af de Bilag IV-arter, som kan have yngle- og rasteområde i Haderslev Kommune, eller som kan påvirkes af projekter heri, samt en overordnet vurdering af hvilke projekter der påvirker disse arter.

Flagermus

Frynseflagermus (*Myotis nattereri*) er fundet i alle landsdele, men arten er ret sjælden. Den yngler i huse og hule træer og er ofte knyttet til løvtræsbevoksninger, hvor den søger føde langs hegn og skovkanter. Rasteområder er kældre, kassematter og kalkgruber.

Vandflagermus (*Myotis daubentoi*) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer.

Dværgflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) er almindelig over hele landet med undtagelse af Bornholm, det vestlige Jylland og nogle mindre øer. Arten er fundet på flere lokaliteter i Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov.

Langøret flagermus (*Plecotus auritus*) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet, og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gårde, haver, parker, alléer og små løvskove.

Sydflagermus (*Eptesicus serotinus*) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter.

Brun flagermus (*Nyctalus noctul*) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler og raster kun i gamle løvtræer. Den jager over åbent agerland, søer og over skov.

Skimmelflagermus (*Vespertilio murinus*) findes på spredte lokaliteter rundt om i landet, og er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Artens yngleområde er menneskelig bebyggelse, og dens ses ofte jage i lyset af store gadelamper som tiltrækker insekter. Rasteområder er ligeledes bygninger.

Troldflagermus (*Pipistrellus nathusii*) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Dens yngleområder er huse og hule træer. Arten er stærkt tilknyttet ældre løvtræer, hvor den jager i de åbne rum under kronerne. Rasteområder er formentlig de samme som yngleområderne.

Pipistrelflagermus (*Pipistrellus pipistrellus*) findes især i løvskovsrige egne, og er derfor særlig udbredt i Østjylland og Sønderjylland. Dens yngle- og rasteområder er huse og hule træer i nærheden af løvskov. Den er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune.

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Arten er registreret mellem Spangså og Revsø skov samt ved Hammelev og Østerskov. Birkemusens sommeropholdssteder er naturområder med et tæt urtelag og i umiddelbar tilknytning til våd natur. Vinteropholdssteder er tørre naturområder som diger, overdrevsskrænter og højtliggende hede- og plantageområder, dvs. områder som er karakteriseret ved at være relativt uforstyrrede. Birkemusen må således forventes at kunne forekomme på lokaliteter, hvor ovennævnte naturtyper grænser op til hinanden, og hvor der er rigelig føde i form af insekter.

I birkemusens udbredelsesområde vil projekter som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer kunne påvirke artens levevilkår. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Odder (*Lutra lutra*)

Findes i alle større vandløbssystemer helt ned til den dansk-tyske grænse. Odderen lever i tilknytning til vådområder. Den findes i såvel stillestående som rindende vand, og både i saltvand og ferskvand, især søer og moser med store rørskovsområder. Om dagen opholder den sig i en hule i brinken eller under buske, træer eller andet, der kan give ly. Yngle- og rasteområder kan potentielt findes i hele artens udbredelsesområde. Yngleområdet består af selve hulen, som ungerne fødes og opfostres i, og de nærmeste omgivelser. Et rasteområde for odder er mere diffust end et yngleområde, og kan forekomme mange steder langs vandløb og søer. Områderne kan være svære at lokalisere, men knytter sig primært til moser, krat, skov eller andre naturområder, hvor odderen kan finde relativt uforstyrret skjul i længere perioder på alle tider af året

Projekter som indebærer opsplitning af bestande og levesteder eller som ødelægger eller forringer yngle- og rasteområder kan påvirke odderens yngle- og rasteområder.

Markfirben (*Lacerta agilis*)

Arten findes udbredt i stort set hele landet. Markfirben yngler på en række forskellige typer af levesteder, som er kendetegnet ved, at de indeholder solvendte skrånninger med veldrænende, løse jordtyper og sparsom bevoksning, typisk lave urter eller et løst dække af græsser.. Rasteområderne om vinteren skal være veldrænede og solvendte skrånninger. Markfirben bruger bl.a sten- og jorddiger samt levende hegn som spredningskorridorer

Projekter som påvirker jord- og stendiger samt levende hegn kan påvirke artens levesteder. Ligeledes vil projekter der indebærer ændret arealanvendelse af egnede yngle- og rasteområder kunne påvirke arten.

Padder

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*) er udbredt i hele landet undtagen Bornholm, men er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Dens foretrukne yngleområder er vandhuller, som indgår i sammenhængende naturområder, men arten er i stand til at yngle i næsten alle former for vådområder. Rasteområder er oftest på landjorden, og arten er afhængig af gode terrestriske, gerne fugtige levesteder nær ynglestedet.

Løgfør (*Pelobates Fuscus*) forekommer i hele landet undtagen Fyn og Bornholm. Arten er truet og i tilbagegang. Dens foretrukne yngleområder er lysåbne vegetationsrige rene vandhuller og vådområder. Rasteområder er ofte bar jord eller sand, samt områder med lav vegetation, hvor arten har mulighed for at grave sig ned. Artens mobilitet er ringe, og den er derfor afhængig af et velfungerende netværk af vandhuller.

Løvfrø (*Hyla arborea*) er udbredt i den sydøstlige del af landet samt i området omkring Århus og Vejle. Arten er kortlagt i den "gamle" Haderslev Kommune og fundet på en lang række lokaliteter, Løvfrø yngler i lavvandede lysåbne vandhuller, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske.

Strandtudse (*Bufo Calamita*) findes spredt langs kysten i Danmark, samt på en række indlandslokaliteter. Arten foretrækker at yngle i temporære, lysåbne, vandansamlinger som ofte er uden vegetation. Rasteområder er åbne arealer med ingen eller meget lav vegetation, f.eks. afgræssede enge og strandenge, men også dyrkede marker. Yngle- og rasteområder vil ofte ligge inden for samme område men kan, hvor der er egnede vandringsruter, ligge adskilt.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) er udbredt i det meste af Danmark. Den yngler i lysåbne vegetationsrige lavvandede vandhuller af varierende størrelse, men med rent vand. Vandhuller af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. løvfrø gør.

Ved projekter som har udbringningsarealer op til vand- og vådområder kan der ske en påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV-padder. Lysåbne vandhuller er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder.

Marsvin (*Phocoena phocoena*)

Arten forekommer i alle danske farvande og har levested i Vadehavet og Lillebælt. Der kendes ikke til specifikke yngle- og rasteområder for marsvin.

Der er kun ringe viden om, hvilke menneskeskabte forhold der påvirker marsvinet. Alle større ændringer og indgreb som påvirker havområder er potentielt skadelige for marsvinets levevis.

Snæbel (*Coregonus oxyrhyncus*)

Arten lever i Vadehavsområdet og de tilstødende vandløb. Snæbel yngler i de nederste og mellemste dele af større vandløb. Det vurderes, at der foruden Vidå i dag kun findes selvreproducerende bestande i Ribe Å, Varde Å og Brede Å, mens der tilsyneladende er en svigtende eller meget lille produktion af snæbel i Kongeå og Sneum Å og en lille bestand i Brøns Å, hvor der ikke har været udsat yngel. Opstrøms i de forskellige åsystemer er der en række sideløb som er vigtige nuværende eller mulige fremtidige gydeområder for snæbelen,

herunder Gelså samt Fladså/Gram Å. Der ligger et forslag til at udvide Natura 2000 området Vadehavet med vandløbsstrækninger Gelså frem til Gelsbro og Gram Å frem til Fole Hareby engvandingsselskabs opstemning med udpegning som potentielt gydeområde for snæbel. Snæblens ynglesucces er afhængig af god vandkvalitet, grusbund og vintergrønne vandplanter. Yngelen tåler ikke saltvand før de er nået en vis størrelse, og er derfor afhængig af mindre søer og vinteroversvømmede områder som er indskudt i vandsystemet. Efter gydningen trækker snæblen ned i de nedre dele af vandløbene og Vadehavet.

Projekter som forringer vandkvaliteten i vandløb med forekomst af snæbel kan påvirke artens ynglesucces. Ligeledes vil projekter hvor der er særlig risiko for erosion til vandløb kunne påvirke artens yngle- og rasteområder.

Bilag 12 - Ansøgningen

Ansøgningen er indsendt igennem www.husdyrgodkendelse.dk med ansøgningsnummer 99127.

- Første ansøgning, version 1, 28 sider og 5 bilag er modtaget den 19.06.2017.
- Endelig ansøgning, version 2, 29 sider og 5 bilag er modtaget den 11.12.2017.

Ansøgningskemaer samt bilag, mailkorrespondance mv. udleveres gennem aktindsigt til sag nr. 17/16036 ved henvendelse til Haderslev Kommune, Erhverv på tlf. 74 34 21 45 eller på mail; landbrugssager@haderslev.dk.